

รายงานสรุปผล

การดำเนินงานโครงการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการเกษตรในระดับพื้นที่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
จังหวัดระนอง

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดระนอง
โทรศัพท์ ๐-๗๗๕๐-๐๑๕๔
โทรสาร ๐-๗๗๕๐-๐๑๕๖

บทนำ

การบริหารจัดการภาคการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยฐานข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผน พัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ให้ตรงกับบริบทของพื้นที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ดำเนิน โครงการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้น เพื่อสนับสนุน การจัดการข้อมูลภาคการเกษตรให้มีความเป็นระบบ มีเอกภาพ และเชื่อมโยงการปฏิบัติงานระหว่างส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรให้บรรลุ ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

จังหวัดระนอง โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง ได้ขับเคลื่อนโครงการจัดเก็บ ข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ ตามกรอบแนวทางการจัดทำชุดข้อมูลสำคัญ ๙ ประเด็น ได้แก่

- ๑) ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
- ๒) ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- ๓) ชุดข้อมูลข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตรบนเว็บไซต์หน่วยงาน
- ๔) ชุดข้อมูลการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ
- ๕) ชุดข้อมูลการให้บริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร
- ๖) ชุดข้อมูลการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร
- ๗) ชุดข้อมูลข้อมูลสนับสนุนการตรวจราชการของผู้บริหาร
- ๘) ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมในพื้นที่
- ๙) ชุดข้อมูลการขับเคลื่อนงานบูรณาการผ่านกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร

ระดับจังหวัด (SCP) และคณะทำงานระดับอำเภอ (SCD)

รายงานฉบับนี้ เป็นการสรุปผลการดำเนินงานโครงการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรในระดับ พื้นที่ จังหวัดระนอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งสะท้อนถึงผลสำเร็จของการดำเนินงาน ความร่วมมือ ของภาคส่วนต่าง ๆ ตลอดจนข้อมูลสำคัญที่พร้อมนำไปใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือเกษตรกร การเสริมสร้าง ประสิทธิภาพการผลิต และการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในจังหวัดระนองให้สอดคล้องกับนโยบายของ รัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง
กันยายน ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
๑. สรุปภาพรวมข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน การขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของ จังหวัดระนอง	๑
๒. ชุดข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ของจังหวัด	๒
๒.๑ ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จำแนกเป็น ๗ หมู่บ้าน	๒
๒.๑.๑ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านห้วยปลิง หมู่ที่ ๗ ตำบลราษกรุด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง	๒
๒.๑.๒ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านบางนา หมู่ที่ ๙ ตำบลลำเลียง อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง	๖
๒.๑.๓ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านบกกราย หมู่ที่ ๘ ตำบลน้ำจืด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง	๘
๒.๑.๔ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านสองแพรก หมู่ที่ ๗ ตำบลลำเลียง อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง	๑๑
๒.๑.๕ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านทรัพย์สมบูรณ์ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านนา อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง	๑๓
๒.๑.๖ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านบางใหญ่ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางพระเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	๑๕
๒.๑.๗ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านบางมัน หมู่ที่ ๑ ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	๑๗
๒.๒ ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	๑๙
๒.๓ ชุดข้อมูลของศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด	๓๘
๒.๔ ชุดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย พิบัติด้านการเกษตร	๔๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๒.๕ ชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกร ผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร (ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช)	๔๓
๒.๖ ชุดข้อมูลการขับเคลื่อนหรือสนับสนุนการแก้ไขปัญหา หนี้สินเกษตรกร	๔๔
๒.๗ ชุดข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนการตรวจราชการ ของรัฐมนตรี/ผู้บริหาร	๔๕
๒.๘ ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรม ความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรภายในพื้นที่	๕๒
๒.๙ ชุดข้อมูลการดำเนินงานและกิจกรรม/งานอื่น ๆ ที่ใช้ การบูรณาการขับเคลื่อนโดยกลไกคณะกรรมการ SCP และคณะทำงาน SCD	๕๖

๑. สรุปภาพรวมข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดระนอง จำนวน ๒๑,๐๒๕ ราย

จังหวัดระนอง ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลรวมเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดระนอง จำนวนทั้งสิ้น ๒๑,๐๒๕ ราย จำแนกรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. จำแนกตามประเภทเกษตรกร (ภาพรวมจังหวัด)

- ๑.๑ ด้านพืช จำนวน ๑๙,๕๗๓ ราย
- ๑.๒ ด้านประมง จำนวน ๘๖๓ ราย
- ๑.๓ ด้านปศุสัตว์ จำนวน ๕๘๙ ราย

๒. โครงการ/กิจกรรมตามชุดข้อมูลผลลัพธ์การดำเนินงาน จำนวน ๙ ชุดข้อมูล

๒.๑ การผลักดันแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จำนวน ๘๑๔ ราย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง ได้ขับเคลื่อนและผลักดันแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม การเชื่อมโยงกลไกงบประมาณ และการสร้างภาคีเครือข่าย โดยมีผลการดำเนินงานสำคัญ ๓ ด้าน ดังนี้

๑) การขับเคลื่อนและส่งเสริมกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่

๑.๑) ส่งเสริมอาชีพและศักยภาพกลุ่มเกษตรกร: พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนอันดามันเปิดพันธุ์ไข่ (อบต.นาคา อ.สุขสำราญ) ผ่านการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒) ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและอาหารปลอดภัยโดยการผลักดันการดำเนินงานของในพื้นที่ ดังนี้

๑.๒.๑) วิสาหกิจชุมชนกาแฟคุณภาพและผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตรบ้านสองแพรก อำเภอกระบุรี

๑.๒.๒) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มมังคุดหวานเพื่อการส่งออกลำเลียง อำเภอกระบุรี

๑.๒.๓) กลุ่มกาแฟแปลงใหญ่บ้านนา อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากกิจการอาหารปลอดภัย ภายใต้โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยภาคีเครือข่าย ในการประชุม คสป. จ.ระนอง ครั้งที่ ๔/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๙

๒) การเชื่อมโยงและบูรณาการแผนงานระดับจังหวัด

๒.๑) ผลักดันผ่านกลไก คปส. : นำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (คปส. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๙ เมื่อ ๑๒ พ.ค. ๒๕๖๙) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแปลงแผนไปสู่การเสนอขอรับงบประมาณ (งบปกติ งบจังหวัด และงบท้องถิ่น)

๒.๒) บูรณาการทิศทางการเกษตรทั้งจังหวัด: จัดประชุมหารือหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อจัดทำข้อเสนอโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับเป้าหมายจังหวัดและตอบสนองความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่อย่างแท้จริง เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๙

๓) การวางรากฐานยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว

๓.๑) ร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี และแผน ๕ ปี : เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระนอง โดยร่วมกำหนดประเด็นพัฒนา ตัวชี้วัด และข้อเสนอโครงการสำคัญในมิติด้านการเกษตร เมื่อวันที่ ๒๒-๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๙

๓.๒) มุ่งเน้นการพัฒนาตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain): เน้นการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการสร้างรายได้ที่มั่นคงให้เกษตรกร สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๒.๒ การผลักดันแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จำนวน ๒,๐๔๐ ราย

๑) โครงการพัฒนาระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ (OTOP) สู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

๒) โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มดอน (ฝ่ายชลอน้ำ) งบประมาณพัฒนาที่ดิน

๓) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๔) โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (กาแฟ) หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านนา อำเภอเกาะเปอร์

๕) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรจังหวัดระนอง (กิจกรรมงานเกษตรแฟร์ ปี ๒๕๖๙)

๒.๓ การจัดทำชุดข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จำนวน ๗,๔๖๖ ราย

๒.๔ การให้บริการข้อมูลผ่านเว็บไซต์สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง

๒.๕ การสนับสนุนการตรวจราชการของรัฐมนตรี/ผู้บริหาร จำนวน ๕๖ ราย

๒.๖ การดำเนินงานโครงการตามนโยบายและข้อสั่งการของผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คราวลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมจังหวัด

๒.๗ การประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านการเกษตร จำนวน ๕,๐๐๖ ราย

๑) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมผ่านช่องทางต่างๆ รวมถึงรายการวิทยุ สวท. ระนอง

๒.๘ การขับเคลื่อนโดยกลไกคณะกรรมการ SCP และคณะทำงาน SCD จำนวน ๖,๔๓๐ ราย

๒.๙ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจทางทะเลและเกษตรมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมและเศรษฐกิจ BCG จังหวัดระนอง (พิจารณากลับกรองโครงการเตรียมความพร้อมตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี ๒๕๖๑)

หมายเหตุ: สำหรับหัวข้อศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร, ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช และการแก้ไขหนี้สินเกษตรกร ในรายงานไม่มีตัวเลขยอดสะสมผู้ได้รับประโยชน์ในรอบปีนี้

๒. ชุดข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ของจังหวัด

๒.๑ ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จำแนกเป็น ๗ หมู่บ้าน

๒.๑.๑ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านห้วยปลิง หมู่ที่ ๗ ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน (การขับเคลื่อน) : แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้ จัดทำขึ้นภายใต้ โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง คณะทำงานระดับอำเภอ และเกษตรกรในพื้นที่บ้านห้วยปลิง หมู่ที่ ๗ ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

กลไกและการขับเคลื่อนในพื้นที่:

๑) การระดมความคิดเห็น : จัดเวทีชุมชน ณ โรงคลุมลานปาล์มน้ำมันชุมชน หมู่ที่ ๕ ตำบลราชกรูด เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดยมีผู้นำชุมชน ประธานแปลงใหญ่ ประธานวิสาหกิจชุมชน อาสาสมัครเกษตร หมอดินอาสา Smart Farmer และภาคีเครือข่ายภาครัฐร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาและวางแผน

๒) การขับเคลื่อนผ่านแปลงใหญ่และวิสาหกิจชุมชน : เน้นการใช้ประโยชน์จากกลุ่มเกษตรกรที่มีอยู่ เช่น กลุ่มเกษตรกรผสมผสาน กลุ่มปุ๋ยเกษตรกรอินทรีย์ชีวภาพ และกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ในการร่วมกันบริหารจัดการ แปลงต้นแบบ การรวมซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน และการยกระดับมาตรฐานสินค้า

๓) การน้อมนำแนวคิด BCG Model : ขับเคลื่อนการผลิตด้วย BCG Value Chain เน้นการทำเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอินทรีย์/GAP การแปรรูป/นำเศษวัสดุเหลือใช้มาทำประโยชน์ (Zero Waste) เช่น ถ่านไบโอชาร์ (Biochar) และ ปุ๋ยหมัก เพื่อสร้างความยั่งยืน

๒) วิสัยทัศน์ / พันธกิจ

วิสัยทัศน์ (Vision):

"พื้นที่ยุทธศาสตร์เกษตรอัตลักษณ์ เชื่อมโยงฐานทรัพยากรและนวัตกรรมการตลาดดิจิทัลสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน"

พันธกิจหลักด้านการเกษตร (Mission) :

๑) ยกระดับคุณภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรหลัก (ปาล์มน้ำมัน มังคุดทุเรียน) เข้าสู่มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์

๒) พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำในระดับไร่นา เพื่อลดผลกระทบจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ

๓) เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร พัฒนาทักษะแรงงาน และเพิ่มช่องทางการตลาดผ่านนวัตกรรมดิจิทัล (E-commerce)

๔) ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต ปรับปรุงดินกรด ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใช้เอง

๓) เป้าหมายหลัก (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)

๓.๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ:

- ยกระดับเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจให้ได้รับมาตรฐาน GAP/เกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้น
- เพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (สระกักเก็บน้ำขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม.) และพัฒนาบ่อน้ำบาดาล/ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อรับมือภัยแล้ง
- ดำเนินการวิเคราะห์ตัวอย่างดินให้ครอบคลุมแปลงเกษตรกรในหมู่บ้าน เพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี

๓.๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ:

- การลดต้นทุน : ลดค่าใช้จ่ายด้านปุ๋ยเคมีโดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ปรับปรุงดินกรดด้วยโดโลไมท์ และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ (สารเร่ง พด.)

- การพัฒนาคุณภาพสินค้า : ฝึกอบรมแรงงานตัดปาล์มน้ำมันเพื่อแก้ปัญหาการตัดปาล์มดิบ/ไม่ได้คุณภาพ ยึดถือกฎระเบียบกลุ่มเพื่อเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมัน
- การเพิ่มรายได้ : เพิ่มรายได้ครัวเรือนจากการจำหน่ายผักเหียง (ขยายตลาดสู่ภาคอื่น) และปลูกพืชผักสวนครัวเสริมความมั่นคงทางอาหาร
- การบริหารจัดการทางการเงิน : เกษตรกรสามารถทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีต้นทุนอาชีพเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ (จุดเด่น รายละเอียด และการแก้ไขปัญหา)

๔.๑) ปาล์มน้ำมัน (สินค้าหลักส่งเสริมเป็นพิเศษ/แปลงใหญ่)

- ลักษณะเด่น : พื้นที่ตั้งและสภาพภูมิประเทศมีความเหมาะสมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP / RSPO มีจุดรวบรวมผลผลิตที่โรงคลุมลานปาล์มน้ำมันชุมชน (ม.๕ ต.ราชกรูด)

- ปริมาณ/ศักยภาพ: ในระดับหมู่บ้าน/ตำบล มีเกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันจำนวนมาก

- โอกาสทางการตลาด: มีจุดรวบรวมผลผลิต ณ โรงคลุมลานปาล์มน้ำมันชุมชน หมู่ที่ ๕ ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง และมีความต้องการพัฒนาโรงหีบน้ำมันปาล์มชุมชนในอนาคต

- ปัญหาและอุปสรรค:

- ดินเป็นกรด และเกษตรกรขาดการปรับปรุงดิน/ใส่ปุ๋ยไม่ตรงตามสภาพดินจริง ทำให้ต้นทุนสูง

- ต้นปาล์มมีอายุมาก (เกิน ๒๘ ปี) ให้ผลผลิตลดลง

- สภาพอากาศแปรปรวน/ภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง

- แรงงาน (แรงงานต่างชาติด) ขาดทักษะ แย่งกันตัดปาล์มดิบเพื่อเอาน้ำหนัก ทำให้เสียคุณภาพ

- ราคาผลผลิตผันผวนขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลาง

- แนวทางแก้ไข:

- ส่งเสริมการเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ และแจกจ่ายโดโลไมท์แก้ดินกรด

- โครงการปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนต้นเก่า

- ขุดสระน้ำในไร่นา บ่อบาดาล และใช้ระบบสูบน้ำโซล่าเซลล์

- อบรมทักษะแรงงานตัดปาล์มและออกกฎระเบียบกลุ่มคุณภาพ

- รวมกลุ่มซื้อแม่ปุ๋ย/ปัจจัยการผลิต และยกระดับมาตรฐาน GAP เพื่อเพิ่ม

อำนาจต่อรองราคา

๔.๒) ผักเหียง (พืชเสริมรายได้สำคัญ)

- ลักษณะเด่น : ปลูกเป็นพืชแซมในสวนผสมผสานและสวนปาล์มน้ำมัน มีเกษตรกรปลูกกว่า ๒๐๐ ราย ส่วนใหญ่ได้มาตรฐาน GAP

- โอกาสทางการตลาด : มีความต้องการขยายตลาดส่งออกไปจำหน่ายยังภาคอีสานและทั่วทุกภาคของประเทศ

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด กระทรวง รัฐบาล

๕.๑) นโยบายรัฐบาล & ยุทธศาสตร์ชาติ :

- สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในการปรับโครงสร้างภาคการเกษตรสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน

- สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยแนวคิด BCG Value Chain (เศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว) การสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste/Biochar) และการสร้างความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือน

๕.๒) นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ :

- โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

- โครงการ ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

- การส่งเสริมระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ และการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และเกษตรอินทรีย์

- การส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีต้นทุนอาชีพ

๕.๓) นโยบายจังหวัดระนอง :

- การส่งเสริมพืชเศรษฐกิจอัตลักษณ์ของจังหวัด (ปาล์มน้ำมัน พุเรียน มังคุด)

- การบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานระดับพื้นที่ (อบต., อาสาสมัครเกษตร, พัฒนาที่ดิน, ชลประทาน, พาณิชยจังหวัด) เพื่อแก้ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ และปัญหาเอกสารสิทธิ์ในเขตป่าไม้

๖) รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผน

จากการรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ตำบลราษกรุด และบ้านห้วยปลิง หมู่ที่ ๗ มีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนและผลักดันเข้าร่วมแผนพัฒนา ดังนี้

- เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน (กลุ่มเป้าหมายหลัก/แปลงใหญ่) : ๒๒๐ ราย (พื้นที่ ๕,๕๐๐ ไร่)

- เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา : ๑๓๐ ราย

- เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล (มังคุด พุเรียน ลองกอง ฯลฯ): ๓๖๔ ครัวเรือน

- เกษตรกรผู้ปลูกผักเหียง (พืชเสริมรายได้) : ๒๐๐ ราย

- แกนนำและอาสาสมัครขับเคลื่อนงานในพื้นที่ : ประกอบด้วย อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน, หมอดินอาสา, Smart Farmer, คณะกรรมการหมู่บ้าน, ประธานแปลงใหญ่ และประธานวิสาหกิจชุมชน

๒.๑.๒ แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน สู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง หมู่ที่ ๙ บ้านบางนา ตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาหมู่บ้าน

บ้านบางนา หมู่ที่ ๙ ตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีประชากร ๔๓๐ คน (๒๑๘ ชาย / ๒๑๒ หญิง) รวม ๒๐๗ ครัวเรือน อาชีพหลักคือ ทำสวน ๗๘ ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย ๒๖๖,๕๕๔ บาท/ปี/ครัวเรือน พื้นที่เกษตรประกอบด้วยสวนผลไม้ ๗๖๒ ไร่ ยางพารา ๑,๒๕๒ ไร่ ปาล์มน้ำมัน ๒๒๕ ไร่ และ กาแฟ ๑๒๐ ไร่ แผนพัฒนาหมู่บ้านมุ่งเน้นการยกระดับมังคุดลำเลียงเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ผ่านการรวมกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนมังคุดหวานเพื่อการส่งออกลำเลียง สมาชิกในหมู่บ้าน ๖๕ ราย รวมทั้งตำบล ๑๔๔ ราย และ แปลงใหญ่มังคุด ม.๙ สมาชิก ๖๓ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่ เน้นขับเคลื่อนผ่านระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ การรับรอง มาตรฐาน GAP/GI และการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อตลาดส่งออก

๒) วิสัยทัศน์และพันธกิจด้านการเกษตรระดับหมู่บ้าน

วิสัยทัศน์: "เป็นชุมชนเกษตรคุณภาพ มังคุดลำเลียงมาตรฐานสากล เพิ่มมูลค่า ด้วยนวัตกรรมและการแปรรูป สู่ตลาดส่งออกระดับนานาชาติ"

พันธกิจ: พัฒนาคุณภาพและปริมาณมังคุดโดยลดสารเคมี เพิ่มอินทรีย์ชีวภาพ สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ด้านการผลิตและการตลาด เชื่อมโยงเครือข่าย วิสาหกิจชุมชน สู่ตลาดส่งออกและการแปรรูปมูลค่าสูง และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตามแนวทาง BCG Economy

๓) เป้าหมายหลักในการพัฒนาปริมาณและคุณภาพผลผลิตเกษตร

ด้านการเพิ่มผลผลิต ดำเนินการขอรับรองมาตรฐาน GAP ครบทุกแปลง (๖๓ แปลง พื้นที่ ๓๐๐ ไร่) ติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar pump) ๕ ชุด(งบประมาณ ปี ๗๑) จัดเก็บตัวอย่าง ดินตรวจวิเคราะห์ ๑๔๒ ราย และจัดโรงเรียนเกษตรกร (FFS) หลักสูตรมังคุดคุณภาพเพื่อถ่ายทอด องค์ความรู้การดูแลรักษา

ด้านการลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเพื่อใช้ในชุมชน ทดแทนปุ๋ยเคมี สนับสนุนการติดตั้ง Solar cell เพื่อลดค่าไฟฟ้า และลดการใช้สารเคมีด้วยสมุนไพรท้องถิ่น โดยตั้งเป้าหมายลดต้นทุนการผลิต การใช้ประโยชน์จากเตาเผาถ่าน ๒๐๐ ลิตร เพื่อผลิตวัตถุดิบในการลดต้นทุน การผลิต

ด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้า ผลักดันให้ผ่านมาตรฐาน GAP และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) มังคุดในวาระระนอง พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปอย่างน้อย ๓ รายการ ได้แก่ มังคุดกวน มังคุดเชื่อมอบแห้ง และกัมมี่มังคุด ยกระดับสู่มาตรฐาน ออย./GMP เพื่อจำหน่ายในตลาดส่งออกภายใต้แบรนด์ Queeny

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ: มังคุดลำเลียง

จุดเด่น: มังคุดลำเลียงมีลักษณะเฉพาะโดดเด่น ได้แก่ หอมเขียว ผิวขรุขระ/ผิวมัน เปลือกบาง เนื้อแน่นฟู รสหวานอมเปรี้ยวอ่อน และมีคุณสมบัติพิเศษทนต่อฝน และความชื้นได้ดี กว่ามังคุดจากจังหวัดอื่น เหมาะสำหรับการขนส่งระยะไกลและการส่งออก

ศักยภาพทางการผลิต: หมู่ที่ ๙ มีเกษตรกรปลูกมังคุด ๑๓๙ ครัวเรือน พื้นที่ ๔๔๗ ไร่ ผลผลิต ๒๔๕ ตันต่อปี วิสาหกิจชุมชน ๑๔๔ ราย สามารถรวบรวมผลผลิตได้สูงสุด ๒๕-๒๘ ตัน ต่อวัน ในช่วงฤดูกาลทั้งนี้ตำบลลำเลียงเป็นแหล่งผลิตมังคุดสำคัญของอำเภอกะบุรีที่มีชื่อเสียงในระดับจังหวัดและระดับ ประเทศ

โอกาสและแนวทางพัฒนา: มังคุดลำเลียงมีตลาดส่งออกที่มีศักยภาพทั้งในยุโรปและได้หัน
อีกทั้งการแปรรูปเพิ่มมูลค่าจากราคาผลสด ๘ บาทต่อกิโลกรัม ให้เทียบเท่ามังคุดกวน ๕๐ บาทต่อกิโลกรัม
แนวทางพัฒนาคือขยาย GAP ทุกแปลง รับรอง GI มังคุดในวง แปรรูป ๓ ผลิตภัณฑ์ภายใต้แบรนด์ Queeny
และเชื่อมตลาดส่งออกผ่านเครือข่ายและ E-commerce

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนโยบายจังหวัดระนอง

แผนพัฒนาการเกษตร หมู่ที่ ๙ ตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง สอดคล้อง
กับ นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ "เกษตรนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืนเกษตรกรไทย" ใน ๕ ด้าน
๖ เรื่องเร่งด่วน ครอบคลุมการส่งเสริม BCG Model การรับรองมาตรฐาน GAP/GI และโครงการ "๑ ท้องถิ่น ๑
สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ปีงบประมาณ ๒๕๖๙" ซึ่งมังคุดลำเลียงได้รับการคัดเลือกเป็นสินค้านำร่อง ในระดับจังหวัด
สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ประเด็นพัฒนาที่ ๒
"ขับเคลื่อนเศรษฐกิจทางทะเลและเกษตรมูลค่าสูง BCG" โดยมังคุดระนองมีเกษตรกร ๓,๐๓๕ ครัวเรือน
พื้นที่ ๑๓,๔๕๔ ไร่ ผลผลิต ๙,๑๐๗ ตัน มูลค่า ๒๔๒.๒๒ ล้านบาทต่อปี (ข้อมูลปี ๒๕๖๘) นอกจากนี้ยังเชื่อมโยง
กับ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรจังหวัดระนอง ซึ่งเสนอของบพัฒนา
จังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ วงเงินงบประมาณ ๗,๘๖๔,๒๐๐ บาท ซึ่งจัดสรรเครื่องสูบน้ำพลังงาน
แสงอาทิตย์แบบเคลื่อนที่ ๕ ชุด เต้าเผาถ่าน ๒๐๐ ลิตร จำนวน ๑๐ ชุด และอบรมเกษตรกร
ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมังคุดหวานเพื่อการส่งออก ตำบลลำเลียงโดยตรง

๖) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดัน

เกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้านฉบับนี้ ประกอบด้วย
วิสาหกิจชุมชนมังคุดหวานเพื่อการส่งออกลำเลียง รวมทั้งตำบล ๑๔๔ ราย (สมาชิกในหมู่ที่ ๙ จำนวน ๖๕ ราย)
แปลงใหญ่มังคุดหมู่ที่ ๙ จำนวน ๖๓ ราย พื้นที่รวม ๓๐๐ ไร่ เกษตรกรปลูกมังคุด ในตำบลลำเลียง
ตามข้อมูลสำนักงานเกษตรอำเภอปี ๒๕๖๘ จำนวน ๑๓๙ ครัวเรือน พื้นที่ ๔๔๗.๒๒ ไร่ ผลผลิต ๒๔๕.๐๕ ตันต่อปี
และเกษตรกรเป้าหมายในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตฯ ปี ๒๕๖๑ ตั้งเป้าให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
ของผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมถึงเกษตรกรเป้าหมายตรวจวิเคราะห์ดิน ๑๔๒ ราย
ตามแผนปฏิบัติงานของหมู่บ้าน

๒.๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน สู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง หมู่ที่ ๘ บ้านบกกราย ตำบลน้ำจืด อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาหมู่บ้าน

บ้านบกกราย หมู่ที่ ๘ ตำบลน้ำจืด อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๗๐๗ คน แยกเป็นชาย ๓๖๓ คน หญิง ๓๔๔ คน จำนวน ๓๓๒ ครัวเรือน ในจำนวนนี้เป็นเกษตรกร ๑๓๐ ครัวเรือน มีพื้นที่ทำการเกษตรรวมกว่า ๓,๑๒๓ ไร่ ประกอบด้วยยางพารา ๒,๕๔๗ ไร่ มังคุด ๔๔๕ ไร่ กาแฟ ๔๒๔ ไร่ และปาล์มน้ำมัน ๓๓๒ ไร่ ชุมชนมีรายได้จากภาคเกษตรรวมประมาณ ๑๔.๑ ล้านบาทต่อปี แผนพัฒนาหมู่บ้านฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรผ่านกลุ่มองค์กรที่มีอยู่ในชุมชน รวมทั้งการเชื่อมโยงกับกลุ่มแปลงใหญ่มังคุดน้ำตกบกกราย หมู่ที่ ๘ ซึ่งดำเนินงานร่วมกับวิสาหกิจชุมชนมังคุดน้ำตกบกกรายในการรวบรวมและพัฒนาคุณภาพผลผลิต

แผนพัฒนาดังกล่าว ครอบคลุมงาน ๕ ด้านหลัก ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพสินค้ามังคุดตามมาตรฐาน GAP การบริหารจัดการดินและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร การพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานเพื่อการเกษตรและการพัฒนาช่องทางการตลาด เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของเกษตรกรในหมู่บ้านอย่างยั่งยืน

๒) วิสัยทัศน์และพันธกิจด้านการเกษตรระดับหมู่บ้าน

วิสัยทัศน์: " เป็นชุมชนเกษตรมังคุดคุณภาพ มีระบบการผลิตที่ได้มาตรฐาน บนฐานทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน เชื่อมโยงตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ สร้างรายได้ที่มั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดีแก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน"

พันธกิจ

๑. ผลิตมังคุดให้ได้มาตรฐาน GAP และมุ่งสู่มาตรฐาน GI ระดับจังหวัด โดยส่งเสริมให้เกษตรกรทุกรายผ่านการรับรองมาตรฐาน
๒. บริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการวิเคราะห์ดินก่อนปลูก การปรับปรุงบำรุงดินด้วยโดโลไมท์และปุ๋ยอินทรีย์ การปรับปรุงฝายกักเก็บน้ำ และการติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อให้มีน้ำเพียงพอตลอดฤดูกาลผลิต
๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มแปลงใหญ่มังคุดน้ำตกบกกราย โดยพัฒนาศักยภาพสมาชิกในด้านการเขียนแผนธุรกิจ การจัดการบัญชีต้นทุนอาชีพ และการตลาดออนไลน์เชิงมืออาชีพ
๔. เชื่อมโยงช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ โดยใช้ศักยภาพของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดระนองและเครือข่ายผู้ส่งออกเพื่อเปิดตลาดยุโรปและไต้หวัน พร้อมกับพัฒนาอาคารรวบรวมผลผลิตให้ได้มาตรฐาน

๓) เป้าหมายหลักในการพัฒนาปริมาณและคุณภาพผลผลิตเกษตร

เป้าหมายด้านการเพิ่มผลผลิต: ปัจจุบันผลผลิตมังคุดในพื้นที่อยู่ที่ประมาณ ๗๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี แผนพัฒนากำหนดเป้าหมายยกระดับผลผลิตเฉลี่ยเป็นไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ภายในปี ๒๕๗๓ ผ่านการจัดการระบบให้น้ำครบวงจร การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการดูแลสวนตามปฏิทินการผลิตที่กำหนดร่วมกันในโรงเรียนเกษตรกรผู้ปลูกมังคุด

เป้าหมายด้านการลดต้นทุน: มุ่งลดต้นทุนลงร้อยละ ๑๕-๒๐ โดยการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพทดแทนปุ๋ยเคมีบางส่วน และลดค่าพลังงานในการสูบน้ำด้วยระบบ Solar Pump ภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายด้านคุณภาพสินค้า: มุ่งให้เกษตรกรทั้ง ๑๓๐ ครัวเรือนในหมู่บ้านผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ภายในปี ๒๕๗๑ โดยมีแผนแปลงทดสอบเพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาคุณภาพผลผลิตมังคุด ในด้านการจัดการระบบให้น้ำและการเสริมธาตุอาหาร ภายใต้โครงการ "๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง" พร้อมทั้งพัฒนาระบบ Smart Track QR Code เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค

เป้าหมายด้านรายได้และกำไร: แผนฯ กำหนดเป้าหมายยกระดับกำไรสุทธิเป็นไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี ด้วยการควบคุมคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการแปรรูปมังคุดอบแห้ง น้ำมังคุดเข้มข้น และผลิตภัณฑ์จากเปลือกมังคุด

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ : มังคุดบ้านบกราย

จุดเด่นและศักยภาพ: มังคุดบ้านบกราย หมู่ที่ ๘ ตำบลน้ำจืด มีจุดเด่นที่โดดเด่นทั้งด้านภูมิอากาศและภูมิประเทศ พื้นที่ตั้งอยู่ในเขตป่าน้ำตกบกรายซึ่งมีความชื้นสูงและมีน้ำตลอดปี ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกมังคุดคุณภาพสูง ส่งผลให้มังคุดมีรสชาติหวานอมเปรี้ยวเป็นเอกลักษณ์ เนื้อขาวใส ผิวสวย ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกมังคุด ๔๔๕ ไร่ ราคาขายเฉลี่ย ๓๕-๔๐ บาทต่อกิโลกรัม

โอกาสทางการตลาด: อำเภอกะบุรีมีศักยภาพด้านโลจิสติกส์สูง เนื่องจากมีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมา ทำให้สามารถส่งออกสินค้าเกษตรได้ทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ ปัจจุบันกลุ่มแปลงใหญ่มังคุดน้ำตกบกรายมีเป้าหมายเปิดตลาดส่งออกไปยังกลุ่มประเทศยุโรปและไต้หวัน ซึ่งต้องการสินค้าที่มีมาตรฐาน GAP/GI และมีระบบการผลิตที่โปร่งใสตรวจสอบย้อนกลับได้

แนวทางการพัฒนา: กลุ่มแปลงใหญ่มังคุดน้ำตกบกรายได้กำหนดแนวทางการพัฒนาแบบครบวงจร โดยเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ — การรับรอง GAP ครบทุกราย ตรวจวิเคราะห์ดิน ๓๐ ราย ปรับปรุงระบบให้น้ำและบำรุงดินด้วยโดโลไมท์ — กลางน้ำ — ซ่อมแซมและขยายอาคารรวบรวมผลผลิตให้ได้มาตรฐาน ติดตั้ง Solar Pump ปรับปรุงฝายกักเก็บน้ำ — และปลายน้ำ — ส่งเสริมการตลาดออนไลน์ เชื่อมโยงสำนักงานพาณิชย์จังหวัดระนอง และพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนโยบายจังหวัดระนอง

ด้านนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์: แผนพัฒนาการเกษตรหมู่ที่ ๘ บ้านบกราย มีความสอดคล้องกับนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในหลายประการ ประการแรก โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งมุ่งเน้นการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มอำนาจการต่อรอง ประการที่สอง โครงการ "๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง" ประจำปี ๒๕๖๙ ซึ่งสนับสนุนงบประมาณแก่โครงการจัดทำแปลงทดสอบเพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพมังคุด ที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่า การส่งเสริมการแปรรูปมังคุดตามความต้องการของเกษตรกร

ด้านนโยบายจังหวัดระนอง: แผนพัฒนาฯ ได้รับการบรรจุในกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ อำเภอกะบุรี ปี ๒๕๖๙ ซึ่งกำหนดให้มังคุดเป็นสินค้าเกษตรสำคัญของอำเภอ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบพัฒนาจังหวัดระนอง ปี ๗๑ การสนับสนุนจากสถานีพัฒนาที่ดินระนองสำหรับการตรวจวิเคราะห์ดินและการจัดหาโดโลไมท์ และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดระนองสำหรับการส่งเสริมการตลาด รวมถึงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในการพัฒนาศักยภาพการเขียนแผนธุรกิจ การส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ที่ครบวงจร ให้แก่เกษตรกรผ่านโรงเรียนเกษตรกรโดยกรมส่งเสริมการเกษตร

๖) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดัน

เกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนจากแผนพัฒนาการเกษตรหมู่ที่ ๘ บ้านบกกทราย ในภาพรวมมีจำนวนรวม ๑๓๐ ครัวเรือนเกษตรกร ซึ่งเป็นเกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้านบกกทรายทั้งหมด โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ ระดับหมู่บ้านซึ่งครอบคลุมเกษตรกรทุกรายที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริม GAP และโรงเรียนเกษตรกรผู้ปลูกมังคุด และระดับกลุ่มแปลงใหญ่ซึ่งดำเนินงานผ่านกลุ่มแปลงใหญ่มังคุดน้ำตกบกกทราย

กลุ่มแปลงใหญ่มังคุดน้ำตกบกกทราย หมู่ที่ ๘ ตำบลน้ำจืด: เป็นกลุ่มหลักในการขับเคลื่อนแผนพัฒนา มีสมาชิก ๕๒ ราย ซึ่งรวมถึงเกษตรกรต้นแบบที่มีความโดดเด่นด้านการคัดมังคุดคุณภาพและการรวบรวมผลผลิต นอกจากนี้ยังมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมังคุดน้ำตกบกกทราย หมู่ที่ ๘ ทำหน้าที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านไม้ผลและเชื่อมโยงกับเครือข่ายระดับอำเภอ

ในด้านการตรวจวิเคราะห์ดินและการพัฒนาคุณภาพดิน มีเกษตรกรเป้าหมาย ๓๐ ราย ที่ได้รับการตรวจตัวอย่างดินเพื่อวางแผนการปรับปรุงบำรุงดินอย่างเหมาะสม ส่วนโครงการเตาเผาถ่านพลังงานสะอาดและโครงการ Solar Pump ครอบคลุมเกษตรกรที่ต้องการลดต้นทุนการผลิต เมื่อดำเนินการตามแผน ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๙-๒๕๗๓) คาดว่าเกษตรกรบ้านบกกทราย หมู่ที่ ๘ ทุกรายจะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างน้อย ๑ โครงการ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

๒.๑.๔ แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน สู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง หมู่ที่ ๗ บ้านสองแพรก ตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาหมู่บ้าน

บ้านสองแพรก หมู่ที่ ๗ ตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง ตั้งอยู่ในตำบลที่มีพื้นที่รวม ๑๖๕,๒๖๗ ไร่ ๓๖๖ ไร่ ๕,๖๘๗ หลัง และครัวเรือนเกษตรกร ๒,๐๘๔ ราย ชุมชนบ้านสองแพรกมีความโดดเด่นด้านการผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ กาแฟและมังคุด ซึ่งเป็นฐานการผลิตหลักของครัวเรือนในพื้นที่ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๙ ได้มีการจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำและทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ภายใต้โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง "๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง" ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีวิสาหกิจชุมชนกาแฟคุณภาพและผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตรบ้านสองแพรก กลุ่มส่งเสริมอาชีพกาแฟคุณภาพ และกลุ่มเกษตรกรผสมผสานร่วมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตร ซึ่งครอบคลุมทั้งห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง

๒) วิสัยทัศน์และพันธกิจด้านการเกษตรระดับหมู่บ้าน

วิสัยทัศน์: "ผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงได้มาตรฐาน เกษตรกรมีรายได้มั่นคงและยั่งยืน บนพื้นฐานเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว"

พันธกิจ ประกอบด้วย

(๑) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูง ทั้งมังคุดลำเลียงและกาแฟ ให้ได้รับรองมาตรฐาน GAP ครบทุกแปลง

(๒) ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์และการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี

(๓) พัฒนาการแปรรูปผลผลิตและยกระดับบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(๔) เชื่อมโยงตลาดทั้งช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และตลาดส่งออก และ

(๕) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๓) เป้าหมายหลักในการพัฒนาปริมาณและคุณภาพของผลผลิตเกษตร

เป้าหมายด้านปริมาณผลผลิตและการลดต้นทุน กำหนดให้เกษตรกรผู้ปลูกตั้งเป้าเพิ่มรายได้เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ภายใน ๔ ปี เป้าหมายด้านคุณภาพสินค้า มุ่งให้สินค้าเกษตรผ่านมาตรฐาน GAP ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ภายใน ๓ ปี และร้อยละ ๗๐ ภายใน ๔ ปี ลดความสูญเสียหลังเก็บเกี่ยว ผลักดันกาแฟระนองสู่การรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และขยายสัดส่วนผลผลิตที่ผ่านการแปรรูปในพื้นที่ให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ภายใน ๓ ปี

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ: กาแฟสองแพรก

จุดเด่น: กาแฟสองแพรก ลำเลียงมีเอกลักษณ์โดดเด่นจากสภาพภูมิอากาศที่มีปริมาณน้ำฝนสูง บรรยากาศชุ่มชื้น และดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติของพื้นที่ตำบลลำเลียง และมีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์ที่เป็นที่นิยมของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ศักยภาพทางการผลิต: ตำบลลำเลียงมีครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกกาแฟจำนวน ๑๙๔ ครัวเรือน พื้นที่ปลูก ๔๔๙.๒๖ ไร่ ผลผลิตรวม ๒๖๕.๐๕ ตัน และอำเภอกะบุรีมีพื้นที่ศักยภาพเหมาะสมปลูกกาแฟ รวม ๒,๓๗๐ ไร่ และกลุ่มมังคุดหวานเพื่อการส่งออกลำเลียง (๒๕ สมาชิก) เป็นกลไกรวบรวมและกระจายสินค้า มีฤดูกาลเก็บเกี่ยวช่วงมิถุนายนถึงสิงหาคมของทุกปี

โอกาส: ทำเลที่ตั้งของอำเภอกระบุรีซึ่งอยู่ติดชายแดนเมียนมาเปิดโอกาสสำคัญในการพัฒนาโลจิสติกส์ส่งออกสู่ตลาดจีนและภูมิภาคอาเซียน อีกทั้งกาแพะนองมีสถานะสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ที่เพิ่มมูลค่าและความน่าเชื่อถือของสินค้าในตลาดพรีเมียม แนวทางพัฒนา ประกอบด้วยการผลักดัน GAP ให้ครบทุกแปลง สร้างเรื่องราว (Story) อัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ พัฒนาการแปรรูปมูลค่าเพิ่มลดความสูญเสีย หลังเก็บเกี่ยวและพัฒนา E-Marketplace ระดับจังหวัดเพื่อเชื่อมโยงผู้ผลิตกับผู้บริโภคโดยตรง

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนโยบายจังหวัดระนอง

แผนพัฒนาการเกษตรบ้านสองแพรกสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในหลายมิติ ได้แก่ นโยบายระบบแปลงใหญ่เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มอำนาจต่อรองในตลาด การส่งเสริมมาตรฐาน GAP เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภคและการเข้าถึงตลาดส่งออก นโยบาย BCG Economy Model (Bio-Circular-Green Economy) ที่ใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงนโยบาย "๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง" ที่มุ่งส่งเสริมสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ ในระดับจังหวัด แผนดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์พัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดระนอง ซึ่งกาแพะนองสู่การรับรอง GI ใช้ประโยชน์จากทำเลชายแดนเมียนมาพัฒนาเส้นทางส่งออกและดึงดูดการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การแปรรูปสินค้าเกษตรในพื้นที่อำเภอกระบุรี

๖) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดัน

ปัจจุบันมีเกษตรกรในพื้นที่บ้านสองแพรก หมู่ที่ ๗ และตำบลลำเลียงที่ได้รับการสนับสนุนผ่านกลไกต่าง ๆ รวมกันหลายกลุ่ม ได้แก่ วิชากิจชุมชนกาแพคุณภาพและผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตรบ้านสองแพรก ๓๕ ราย กลุ่มส่งเสริมอาชีพกาแพคุณภาพบ้านสองแพรก ม.๗ จำนวน ๑๕ ราย และกลุ่มเกษตรกรผสมผสานบ้านสองแพรก ๒๘ ราย ในระดับตำบล มีเกษตรกรผู้ปลูกมังคุดรวม ๑๙๔ ครัวเรือน โดยมีแปลงใหญ่มังคุด ม.๙ ต.ลำเลียง (๖๓ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่) กลุ่มมังคุดหวานเพื่อการส่งออกลำเลียง (๒๕ ราย) และวิชากิจชุมชน ๑๖ แห่ง สมาชิกรวม ๓,๐๒๘ ราย ทำหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนในระยะต่อไป แผนพัฒนาฯ ตั้งเป้าหมายฐานเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ให้ครอบคลุมทุกแปลง และดึงเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) เข้าสู่ระบบผ่านกิจกรรมศูนย์เรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพผู้นำเกษตรกร เพื่อสร้างความยั่งยืนของระบบเกษตรในหมู่บ้านสองแพรกในระยะยาว

๒.๑.๕ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านทรัพย์สมบูรณ์ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านนา อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน มีจุดเด่นคือเป็นแหล่งปลูกกาแฟโรบัสตาที่สำคัญของจังหวัดระนอง เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศและสภาพอากาศ (ฝนแปดแดดสี่) ที่เอื้ออำนวย การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านนี้มีเป้าหมายเพื่อยกระดับการผลิตและการแปรรูปกาแฟ รวมทั้งทุเรียน โดยมุ่งเน้นการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนและการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ พัฒนาคุณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน (เช่น GAP) ตลอดจนส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์สินค้าท้องถิ่น และการขยายช่องทางการตลาด

๒) วิสัยทัศน์/พันธกิจ

- วิสัยทัศน์ : การเกษตรเข้มแข็งด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมีคุณภาพ เกษตรกรมีรายได้มั่นคงและยั่งยืน

- แนวทางหลัก :

- ๑) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง
- ๒) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP, เกษตรอินทรีย์)
- ๓) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔) พัฒนาช่องทางการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์

- พันธกิจ :

- ๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรในการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่
- ๒) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน
- ๓) พัฒนาสินค้าเกษตรให้มีอัตลักษณ์โดดเด่นและเป็นที่ต้องการของตลาด

๓) เป้าหมายหลัก

- เชิงปริมาณ :

๑) เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟได้รับการพัฒนาศักยภาพและเข้าร่วมระบบแปลงใหญ่ จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย/แปลง

๒) เพิ่มผลผลิตกาแฟโรบัสตาคุณภาพต่อไร่ขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐-๑๕

๓) เพิ่มพื้นที่การผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

- เชิงคุณภาพ :

๑) ผลิตผลและผลิตภัณฑ์กาแฟแปรรูปได้รับการรับรองมาตรฐานความปลอดภัย (GAP/GMP/อย.)

๒) เกษตรกรมีรายได้สุทธิจากการเกษตรเพิ่มขึ้น และมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion) : กาแฟ/ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกาแฟ

- ลักษณะเด่น : เป็นกาแฟพันธุ์โรบัสตาปลูกในพื้นที่ที่มีสภาพภูมิอากาศฝนแปดแดดสี่ และดินมีความสมบูรณ์

- ๑) มีรสชาติเข้มข้น กลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว (อัตลักษณ์กาแฟระนอง)
- ๒) มีการแปรรูปเป็นกาแฟคั่ว กาแฟดิบ (Green Beans) และกาแฟดริป

- ปริมาณ/ศักยภาพ :

- ๑) มีพื้นที่ปลูกกาแฟในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นจำนวนมาก
- ๒) มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่กาแฟ ทำให้มีศักยภาพในการรวบรวมและผลิตกาแฟป้อนสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง

- ความต้องการและโอกาสทางการตลาด :

- ๑) ตลาดกาแฟคุณภาพ (Specialty Coffee) และกาแฟอัตลักษณ์ท้องถิ่นกำลังได้รับความนิยมนิยมสูงขึ้น

- ๒) มีโอกาสขยายตลาดไปยังกลุ่มท่องเที่ยว ร้านกาแฟสด และช่องทางออนไลน์

- ปัจจัยแวดล้อม ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข :

ปัญหา/อุปสรรค :

- ๑) สภาพภูมิอากาศผันผวน (โรคและแมลงศัตรูกาแฟ)
- ๒) ต้นทุนปัจจัยการผลิต (ปุ๋ย/ยา) สูงขึ้น
- ๓) ขาดแคลนแรงงานในช่วงเก็บเกี่ยว
- ๔) เครื่องมือ/เครื่องจักรในการแปรรูปยังมีไม่เพียงพอต่อปริมาณผลผลิต

แนวทางแก้ไข :

- ๑) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุน
- ๒) สนับสนุนเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลการเกษตร (เครื่องสี กว้าง คั่วกาแฟ) ผ่านการสนับสนุนของภาครัฐ
- ๓) ยกกระตือรือร้นให้ความรู้เรื่องการคัดสรรเมล็ดกาแฟและการแปรรูปคุณภาพสูง

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/กระทรวง/รัฐบาล

- **กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ :** สอดคล้องกับนโยบายตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ การส่งเสริมระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ การยกระดับมาตรฐาน GAP และการบริหารจัดการน้ำ/ปัจจัยการผลิตอย่างยั่งยืน

- **นโยบายจังหวัด :** สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง ในการส่งเสริมการเกษตรมูลค่าสูง การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการสร้างแบรนด์สินค้าอัตลักษณ์ระนอง

- **ภาพรวมรัฐบาล :** สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก (BCG Model)

๖) รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

- **กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่กาแฟ** (หมู่ที่ ๘ บ้านทรัพย์สมบูรณ์ ตำบลบ้านนา อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง) : สมาชิก ๓๒ ราย (มีพื้นที่เข้าร่วมรวมมากกว่า ๒๐๐-๓๐๐ ไร่)

- โครงการสำคัญ :

๑) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่กาแฟ ตำบลบ้านนา ขอสนับสนุนงบประมาณจังหวัด โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง ดังนี้

- จัดซื้อเครื่องผสมปุ๋ยลดต้นทุน
- จัดซื้อเครื่องสีกาแฟ
- จัดซื้อเครื่องคั่ว ขนาดไม่น้อยกว่า ๕๐๐ กรัม/ครั้ง

- เกษตรกรในพื้นที่ภาพรวม : เกษตรกรผู้ถือครองทำการเกษตรในพื้นที่ภาพรวมของหมู่บ้านที่ได้รับผลประโยชน์จากการส่งเสริม/ขับเคลื่อนแผนฯ รวมประมาณ ๑๐๐ – ๑๒๐ ครัวเรือน

๒.๑.๖ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านบางใหญ่ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางพระเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน :

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านนี้จัดทำขึ้นภายใต้โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (นโยบาย "๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง") ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนองร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ได้คัดเลือกบ้านบางใหญ่ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางพระเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เป็นหมู่บ้านนำร่องในการจัดทำแผน โดยมุ่งปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรในระดับพื้นที่โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน และหน่วยงานภาครัฐ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพ และความต้องการที่แท้จริงของชุมชน (ผ่านกระบวนการ SWOT) นำไปสู่การจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการเกษตร ทั้งการบริหารจัดการน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน การส่งเสริมมาตรฐาน GAP การลดใช้สารเคมี และการพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

๒) วิสัยทัศน์/พันธกิจหลักด้านการเกษตรระดับหมู่บ้าน

วิสัยทัศน์ของหมู่บ้าน : “เศรษฐกิจพอเพียง หลีกเลี้ยงอบายมุข ปลอดภัย ยาเสพติด พืชความยากจน ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมแรงพัฒนา”

พันธกิจหลักด้านการเกษตร:

- ขับเคลื่อนการผลิตทางการเกษตรมุ่งสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้พึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง

- ยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ดินและน้ำ) อย่างยั่งยืน

๓) เป้าหมายหลัก

- เชิงปริมาณ (Quantitative Data / Goals)

- ด้านรายได้ : การใช้ฐานตัวเลขรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยเดิม (๑๒๐,๗๑๙.๑๒ บาท/ปี) เพื่อกำหนดเป้าหมายตัวเลขรายได้ที่ต้องเพิ่มขึ้น

- ด้านการลดต้นทุน: การกำหนดเป้าหมายลดสัดส่วนหรือปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตร และการทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ (ที่วัดผลเป็นตัวเลขรายรับ-รายจ่าย)

- เชิงคุณภาพ (Qualitative Data / Goals)

- ด้านการผลิตและคุณภาพ: เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับสินค้าเกษตรให้เข้าสู่มาตรฐาน เช่น มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์

๔) สินค้าเกษตรสำคัญที่เป็นจุดเด่นและได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ

๔.๑ สินค้าเกษตรสำคัญเดิมของพื้นที่ : ยางพารา, ปาล์มน้ำมัน, กาแฟ, มังคุด และทุเรียน (ซึ่งมังคุดและทุเรียนบางส่วนได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว)

๔.๒ สินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่ได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ (ตามโครงการ ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง) : "น้ำผึ้งจากผึ้งโพรง / ชันโรง"

- ลักษณะเด่นของสินค้า : พื้นที่บ้านบางใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ (พื้นที่ป่าคิดเป็น ร้อยละ ๕๗.๗๗ ของพื้นที่) ทำให้มีพืชอาหารของแมลงอุดมสมบูรณ์ ผลผลิตน้ำผึ้งจึงมีคุณภาพสูงจากธรรมชาติ

- ศักยภาพในการผลิต : มีการจัดตั้งกลุ่ม "วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ฟาร์มและเกษตรชุมชนบางพระเหนือ" มีแกนนำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านที่มีความพร้อมในการขับเคลื่อน

- ความต้องการและโอกาสทางการตลาด: มีตลาดรองรับทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง (เช่น จังหวัดชุมพร) รวมถึงโอกาสในการจำหน่ายผ่านตลาดออนไลน์ (Online/Offline) ที่ระบบโลจิสติกส์เอื้ออำนวย

- ปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ : สภาพดินส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชุดดินที่ ๒๖, ๓๒ และ ๕๓ ซึ่งเหมาะสมต่อการทำสวนและไม้ผล แต่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

- ปัญหาและอุปสรรค : ขาดองค์ความรู้และทักษะเฉพาะด้านการเลี้ยงผึ้งโพรง/ชันโรง การเก็บน้ำผึ้ง การบริหารจัดการรัง และขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์ ตลอดจนปัญหาเรื่องภัยแล้ง สารเคมีข้างเคียง และการพึ่งพาพ่อค้าคนกลางในการกำหนดราคา

- แนวทางแก้ไข : จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เทคนิคการเลี้ยงผึ้งและชันโรง, สนับสนุนอุปกรณ์ การผลิตจากหน่วยงานภาครัฐ, ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี, และรวมกลุ่มเกษตรกร (แปลงใหญ่) เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางการตลาด

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/ กระทรวง/ รัฐบาล

- ระดับรัฐบาล : สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ลดความยากจน ยกระดับรายได้ และพัฒนาการผลิตอย่างยั่งยืน รวมถึงการดำเนินงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์หลักของหมู่บ้านอยู่แล้ว

- ระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : สอดคล้องโดยตรงกับนโยบายการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง) เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในระดับพื้นที่

- **ระดับจังหวัดระนอง :** สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP/เกษตรอินทรีย์) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการบูรณาการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นและส่วนภูมิภาค

๖) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

๖.๑ ระดับหมู่บ้าน (หมู่ที่ ๔ บ้านบางใหญ่) : มีครัวเรือนทั้งหมด ๓๗๔ ครัวเรือน (ประชากร ๘๓๓ คน) ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

๖.๒ คณะทำงานและกลุ่มขับเคลื่อนระดับพื้นที่ : มีการขับเคลื่อนผ่านแกนนำเกษตรกรปราดเปรื่อง (Young Smart Farmer), หมอดินอาสา, และสมาชิกเริ่มต้นในนาม "วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ฟาร์มและเกษตรชุมชน บางพระเหนือ" จำนวน ๑๖ คน ซึ่งจะเป็นแกนกลางในการขยายผลการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรและครัวเรือนอื่นๆ ภายในหมู่บ้านต่อไป

๒.๑.๗ ข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านบางมัน หมู่ที่ ๑ ตำบลนาคา อำเภอสูลำราญ จังหวัดระนอง

๑) **สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน** แผนฯ นี้จัดทำขึ้นเพื่อยกระดับศักยภาพเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อย่างตรงจุด โดยเน้นการจัดเก็บข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมและบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน การขับเคลื่อนดำเนินงานผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดและระดับอำเภอ มุ่งเน้นการส่งเสริมเกษตรมูลค่าสูง (BCG/Zero Waste) แก้ปัญหาต้นทุนอาหารสัตว์ สภาพแวดล้อม/น้ำ ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร และการเข้าถึงตลาด

๒) วิสัยทัศน์ / พันธกิจ

- **แนวทางหลัก:** ยกระดับสู่เกษตรมูลค่าสูง สร้างแบรนด์ชุมชน "อาหารปลอดภัย" และดำเนินงานตามแนวทาง Zero Waste รวมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิต

- **พันธกิจ:** ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี/ความรู้ด้านปศุสัตว์ การยกระดับสถานที่ผลิตและแปรรูป ผลักดันมาตรฐานสินค้า (อย., GMP, มพข., ฮาลาล) รวมถึงพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การตลาดออนไลน์ และการจัดการทรัพยากร/แหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืน

๓) เป้าหมายหลัก

- **เชิงปริมาณ:** หนุนเกษตรกรเข้าร่วมโครงการบูรณาการเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อความมั่นคงด้านอาหารและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตรวม ๘๐ ราย (เกษตรกรรายย่อย ๕๐ ราย และวิสาหกิจชุมชน ๓๐ ราย) และพัฒนาอาสาสมัคร/กลุ่มอาชีพในพื้นที่

- **เชิงคุณภาพ:** ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้วัตถุดิบท้องถิ่น (เปลือกปู, แหนแดง) ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายคลองนาคาสายใหญ่เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง พัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อคัดสรรดาว OTOP และสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานรากและความมั่นคงทางอาหาร

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion): ไข่เป็ด / ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไข่เป็ด

- **ลักษณะเด่น:** แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น ไข่เค็มพอกดินน้ำแร่ดอกเกลือ และขนมเปียะ ชวนวัดกรรม "อาหารปลอดภัย"

- **ปริมาณ/ศักยภาพ:** ดำเนินการโดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอันดามันเป็ดพันธุ์ไข่ (จัดตั้งปี ๒๕๖๓) มีการฟาร์มมาตรฐาน GFM และมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเข้มแข็ง

- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด:** สอดรับกับกระแสท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตลาด Premium OTOP และพฤติกรรมผู้บริโภคที่เน้นอาหารปลอดภัย รวมถึงโอกาสขยายตลาดออนไลน์/Live สด

- ปัจจัยแวดล้อม ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข:

๑) **ปัญหา:** ต้นทุนอาหารสัตว์และค่าขนส่งสูง, ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง, สถานที่แปรรูปยังไม่ได้มาตรฐาน ออย./GMP/ฮาลาล, ขาดแรงงานคนรุ่นใหม่ และมีข้อจำกัดเรื่องเอกสารสิทธิ์ที่ดิน (คพช.)

๒) **แนวทางแก้ไข:** อบรมสร้างสูตรอาหารสัตว์ลดต้นทุนจากเปลือกปู/แหนแดง, สนับสนุนตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์, พัฒนาบรรจุภัณฑ์และขอรับรองมาตรฐาน มผช./ออย./ฮาลาล, ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายคลองนาคา และดึงเยาวชนรุ่นใหม่เข้าร่วมกลุ่ม

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/กระทรวง/รัฐบาล

- **กระทรวงเกษตรและสหกรณ์:** สอดคล้องกับโครงการ "๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง", การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

- **นโยบายจังหวัด:** สนับสนุนงบพัฒนาจังหวัดระนอง (ปี ๒๕๖๙-๒๕๗๓) ด้านการยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP การส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงาน และการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

- **ภาพรวมรัฐบาล:** สนับสนุนการสร้าง ความมั่นคงทางอาหาร การส่งเสริมเศรษฐกิจ BCG/Zero Waste และแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินผ่านสภาเกษตรกร

๖) **รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน**

- **วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอันดามันเป็ดพันธุ์ไข่:** ๔๐ คน (สมาชิกกลุ่มแปรรูป/เลี้ยงเป็ด)

- **โครงการสำคัญ :** โครงการส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดไข่และอนุรักษ์พันธุ์เป็ดบ้านนาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ เป้าหมาย ๓๐ ราย งบประมาณ ๑,๐๒๙,๗๐๐ บาท

- **เกษตรกรในพื้นที่ภาพรวม:** ได้รับการส่งเสริมผ่านกิจกรรม/โครงการต่างๆ เช่น ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง บัญชีครัวเรือน และการจัดการน้ำครอบครัว ๕๕๖ ครัวเรือนในหมู่บ้าน

๒.๒ ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง ในฐานะประธานและฝ่ายเลขานุการคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง มีภารกิจในการจัดทำ/ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งเป็นแผนเชิงกลยุทธ์ที่ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดในทุกบริบทสำคัญ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่าง **นโยบายรัฐบาล** และนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (Top-Down) **ศักยภาพของพื้นที่** และความต้องการของเกษตรกร (Bottom-Up) ดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีงบประมาณ และเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด อันเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรของจังหวัดและจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ ต่อไป

นโยบายและกรอบแผนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย **นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) กำหนดนโยบายหลัก "เกษตรนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืนเกษตรกรไทย" เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตร ๕ ด้าน และมีประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ๖ เรื่อง คือ ด้านที่ ๑ เกษตรอัจฉริยะและดิจิทัล ด้านที่ ๒ เกษตรมูลค่าสูง (High-Value Agriculture) ด้านที่ ๓ ความมั่นคงทางอาหารและน้ำ ด้านที่ ๔ เกษตรยั่งยืนและสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๕ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร **นโยบายรัฐบาล** รัฐบาล (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) มุ่ง "เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม" ไปสู่ "เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน" ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน **และกรอบแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง** (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ : "เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึงและยั่งยืน" (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) (ร่าง) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระนอง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๕) ฉบับปรับปรุงประจำปี พ.ศ. ๒๕๗๑ และ (ร่าง) แผนพัฒนาจังหวัดระนอง พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕

กระบวนการขับเคลื่อนการจัดทำแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนองได้ดำเนินการขับเคลื่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) ตามลำดับ ดังนี้

ช่วงเวลา	กิจกรรม
พ.ย. ๒๕๖๘	จัดทำปฏิทินการจัดทำ/ทบทวน (ร่าง) แผนฯ ผ่านความเห็นชอบจากประชุม SCP ครั้งที่ ๔/๒๕๖๘ (๔ พ.ย. ๒๕๖๘) และบรรจุในวาระการประชุม อ.พ.ก. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ (๒๐ พ.ย. ๒๕๖๘)
พ.ย.๒๕๖๘ - ม.ค.๒๕๖๙	ติดตามนโยบายกระทรวงเกษตรฯ "เกษตรนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืนเกษตรกรไทย" (๕ ด้าน / ๖ เรื่องเร่งด่วน) และนโยบายรัฐบาล "เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน" และ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ ๑๔ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)
ธ.ค. ๒๕๖๘ – ม.ค. ๒๕๖๙	จัดเวทีประชาคมรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาเชิงพื้นที่ ๕ อำเภอ ๗ หมู่บ้าน (กาแฟ/ไข่เป็ด/ปาล์มน้ำมัน/มังคุด/น้ำผึ้ง)
๕ ก.พ. ๒๕๖๙	ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำ (ร่าง) แผนฯ ทบทวน SWOT Analysis และกำหนดกลยุทธ์ TOWS Matrix ณ ห้องประชุมรัตนรังสรรค์ ชั้น ๕ ศาลากลางจังหวัดระนอง
ก.พ. – มิ.ย. ๒๕๖๙	จัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) พร้อมรับฟังความคิดเห็นผ่าน Google Form จากภาคีเครือข่าย
๗ ก.ค. ๒๕๖๙	ประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนฯ (Hybrid Meeting) ณ ห้องประชุมโกมาซุม ชั้น ๒ ศาลากลางจังหวัดระนอง โดย เกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง เป็นประธาน
๑๕ ก.ค. ๒๕๖๙	ประชุมหารือข้อเสนอโครงการงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมรักษะวาริน ชั้น ๕ ศาลากลาง มติเห็นชอบ (ร่าง) บัญชีโครงการ ๗ โครงการ
๒๒ ก.ค. ๒๕๖๙	ประชุม อ.พ.ก. จังหวัดระนอง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๙ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง (นายราชนัน มีน้อย) เป็นประธาน มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระนอง (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) และบัญชีโครงการ
๒๔ ก.ค. ๒๕๖๙	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดรวบรวมข้อเสนอโครงการ ๙ โครงการ (๓๗,๑๙๙,๕๐๐ บาท) ส่งสำนักงานจังหวัดระนอง (หนังสือที่ กษ ๐๒๒๔.รณ/๔๕๘) และส่งข้อเสนอโครงการเพิ่มเติม (หนังสือที่ กษ ๐๒๒๔.รณ/๕๐๒) เพื่อบริหารจัดการจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑
๑๐ ก.ย. ๒๕๖๙	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด จัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาขับเคลื่อนเศรษฐกิจทางทะเลและเกษตรมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมและเศรษฐกิจ BCG ของ จังหวัดระนอง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๙ โดยมีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง เป็นประธานการประชุม เพื่อพิจารณากลั่นกรองโครงการฯ

การรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

บูรณาการจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำ/ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตร (รายสินค้า) ระดับหมู่บ้าน ภายใต้โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครอบคลุม ๕ อำเภอ ๗ หมู่บ้าน ดังนี้

๑) อำเภอเกาะเปอร์ : กาแฟ (แปลงใหญ่กาแฟบ้านนา หมู่ ๘ ต.บ้านนา) วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๘

๒) อำเภอสุขสำราญ : ไข่เป็ด (วิสาหกิจชุมชนอันดามันเป็ดพันธุ์ไข่ หมู่ ๑ ต.นาคา) วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘

๓) อำเภอเมืองระนอง : ปาล์มน้ำมัน (แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน หมู่ ๗ ต.ราชกรูด) วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘

๔) อำเภอกระบุรี (๓ หมู่บ้าน) : มังคุด (น้ำตกบกกกราย ต.น้ำจืด, วิสาหกิจชุมชนมังคุดหวาน ต.ลำเลียง) และ กาแฟ (วสข.กาแฟคุณภาพ บ้านสองแพรก) ธันวาคม ๒๕๖๘ – มกราคม ๒๕๖๙

๕) อำเภอละอุ่น : น้ำผึ้ง (วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ฟาร์มและเกษตรชุมชนบางพระเหนือ หมู่ ๔ ต.บางพระเหนือ) วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๙

กระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) ดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ครอบคลุมตั้งแต่การจัดทำปฏิทินแผน การลงพื้นที่เก็บข้อมูล การวิเคราะห์ SWOT และกำหนดกลยุทธ์ TOWS จนถึงการรับฟังความคิดเห็นและการอนุมัติโดย อ.พ.ก. เรียบร้อยแล้ว

ขั้นตอนต่อไป

- ประสานหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ จัดทำ/ปรับปรุง คำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ ในแบบฟอร์มที่สำนักงานจังหวัดกำหนด ตามข้อสั่งเกตของคณะทำงานขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาขับเคลื่อนเศรษฐกิจทางทะเลและเกษตรมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมและเศรษฐกิจ BCG ของจังหวัดระนอง พร้อมเอกสารประกอบที่ครบถ้วนส่งฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง) เพื่อประมวลและรวบรวมส่งให้สำนักงานจังหวัดระนอง

- ประสานสำนักงานจังหวัดระนองเพื่อบรรจุ ๙ โครงการ ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ ของจังหวัดระนอง

ติดตามผลความก้าวหน้าการพิจารณางบประมาณในชั้นกบจ. สภาพัฒน์ฯ และสำนักงานตามลำดับ

- ปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานและบัญชีโครงการให้เป็นปัจจุบันตลอดห่วงโซ่มูลค่า (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕)

โดยมีสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง พ.ศ.๒๕๗๑-๒๕๗๕ ดังนี้

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง เป็นแผนเชิงกลยุทธ์ที่ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดระนองในทุกบริบทที่มีความสำคัญ และเป็นแผนแม่บทที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (Top Down) กับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร (Bottom up) ซึ่งมีการทบทวนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเป็นประจำทุกปีด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคีเครือข่ายภาคเกษตร ผ่านคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง

๑. เป้าหมายการพัฒนา

“เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มั่นคง มั่งคั่ง มุ่งสู่เกษตรมูลค่าสูง ด้วยเกษตรสมัยใหม่ บนพื้นฐานทรัพยากรเกษตรยั่งยืน”

๒. พันธกิจ (Mission)

๒.๑ เสริมสร้างสถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและมีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ พัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรสู่ความเป็นมืออาชีพตามความถนัดและความต้องการบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม

๒.๒ กระตุ้นประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศพร้อมสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิต

๒.๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศทางการเกษตรรวมถึงบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารและรักษาฐานทรัพยากรสำหรับการผลิต ในระยะยาว

๒.๔ บูรณาการการบริหารจัดการด้านเกษตรและสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคีเครือข่ายและนำระบบดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศมาสนับสนุนการวางแผนและขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงรุก

๓. เป้าประสงค์หลัก (Goals)

๓.๑ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีธรรมาภิบาลและสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๓.๒ ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดมีปริมาณและผลิตภาพเพิ่มขึ้น มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓.๓ ทรัพยากรการเกษตรและโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทางการเกษตรอย่างสมดุล และสามารถรองรับการผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างยั่งยืน

๓.๔ การบริหารจัดการด้านเกษตรและสหกรณ์มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีการบูรณาการการทำงานเชิงรุกร่วมกับทุกภาคีเครือข่าย และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มขีดความสามารถในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรของจังหวัด

๔. ประเด็นการพัฒนา ๔ ประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรปลอดภัย และยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion) ของจังหวัดระนอง

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดระนอง ในปี ๒๕๖๘ มีสัดส่วนผลผลิตภาคเกษตร ร้อยละ ๔๔ (เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง) ภาคบริการร้อยละ ๔๕ และภาคอุตสาหกรรมร้อยละ ๑๑ ซึ่งรายได้จากภาคการเกษตรทั้งด้าน พืช ปศุสัตว์ และประมงที่ป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวของจังหวัด ซึ่งจากพื้นที่ทั้งหมด ๒,๐๖๑,๒๗๘ ไร่ เป็นพื้นที่ถือครองทางเกษตร ประมาณจำนวน ๖๐๓,๙๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมด และส่วนใหญ่เกษตรกรประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่มีความหลากหลาย ประกอบด้วยการปลูกทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา มังคุด สะตอ กาแฟ มะพร้าว หมากรูด ลองกอง มะม่วงหิมพานต์ ผักเหลียง จำปาตะขบ ข้าวนาปี และเงาะ โดยพืชเศรษฐกิจสำคัญทางการเกษตรที่มีมูลค่าการผลิตสูงสุดของจังหวัดระนอง ในปี ๒๕๖๘ คือ ทุเรียน มูลค่า ๔,๙๕๓.๔๓ ล้านบาท รองลงมาคือปาล์มน้ำมัน มูลค่า ๒,๕๖๐.๘๗ ล้านบาท ยางพารา มูลค่า ๑,๘๓๖.๑๐ ล้านบาท มังคุด มูลค่า ๒๘๒.๖๒ ล้านบาท และสะตอ มูลค่า ๑๕๘.๒๑ ล้านบาท ตามลำดับ สามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ ดังนี้

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดระนอง ปี ๒๕๖๘ มีมูลค่าสูง ๑๐ อันดับแรก

ชนิดพืช	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต รวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่ารวม (ล้านบาท)
๑) ทุเรียน	๔๙,๑๕๕	๔๒,๘๘๓	๔๒,๓๓๗	๙๘๗	๑๑๗.๐๐	๔,๙๕๓.๔๓
๒) ปาล์มน้ำมัน	๑๖๙,๙๑๓	๑๕๘,๐๒๘	๔๙๓,๔๒๓	๓,๑๒๒	๕.๑๙	๒,๕๖๐.๘๗
๓) ยางพารา	๓๓๓,๘๖๓	๓๑๙,๑๐๐	๖๖,๖๒๒	๒๐๙	๒๗.๕๖	๑,๘๓๖.๑๐
๔) มังคุด	๑๓,๕๕๔	๑๓,๒๗๖	๙,๙๒๗	๗๔๘	๒๘.๔๗	๒๘๒.๖๒
๕) สะตอ	๕,๐๘๙	๔,๒๔๘	๓,๐๒๙	๗๑๓	๕๒.๒๔	๑๕๘.๒๑
๖) กาแฟ	๑๒,๘๖๕	๑๑,๑๕๗	๖๓๘	๕๗	๑๔๐.๐๐	๘๙.๓๒
๗) มะพร้าว	๔,๕๓๓	๓,๔๙๙	๒,๘๕๕	๘๑๖	๑๙.๒๙	๕๕.๐๗
๘) หมากรูด	๖,๓๒๖	๕,๙๔๒	๔,๘๓๓	๘๑๓	๑๑.๒๗	๕๔.๔๘
๙) ลองกอง	๑,๒๓๕	๑,๒๓๕	๖๙๓	๕๖๑	๒๔.๐๒	๑๖.๖๕
๑๐) มะม่วงหิมพานต์	๔,๐๙๖	๒,๖๐๙	๔๓๒	๑๖๖	๓๓.๒๑	๑๔.๓๖

โดยมีพืชไม้ผลและพืชอัตลักษณ์เป็นสินค้าจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ ทุเรียน มังคุด กาแฟ รางละเอียด ดังนี้

๑) ทุเรียน

จังหวัดระนอง มีเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน จำนวน ๖,๔๗๙ ครัวเรือน พื้นที่ปลูกทั้งหมด ๔๙,๑๕๕ ไร่ ให้ผลผลิตแล้ว ๔๒,๘๘๓ ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอกระบุรี ๒๓,๙๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖๘ ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด ในปี ๒๕๖๘ มีผลผลิตรวม ๔๒,๓๓๗ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๙๘๗ กิโลกรัม มูลค่ารวม ๔,๙๕๓.๔๓ ล้านบาท ทั้งนี้จังหวัดระนองมีพื้นที่ที่มีระดับความเหมาะสมสูง (S๑) สำหรับปลูกทุเรียนจำนวน ๔๙,๒๒๒ ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอกระบุรี ๔๙,๒๒๒ ไร่ พื้นที่ที่มีระดับความเหมาะสมปานกลาง (S๒) มีเนื้อที่ ๑๔,๘๐๑ ไร่ อยู่ในอำเภอกระบุรี ๑๔,๘๐๑ ไร่ เป็นพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ ที่มีการปลูกจริง ๑๒,๓๕๔ ไร่ โดยพบว่าจังหวัดระนอง มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S๑) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S๒) รวมทั้งสิ้น ไร่ ๖๒,๑๒๖ ไร่ อยู่ในอำเภอกระบุรี ๖๒,๑๒๖ ไร่ (ที่มา: แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก Agri-MAP จังหวัดระนอง กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๔)

ตารางแสดง ข้อมูลการปลูกทุเรียนจังหวัดระนอง

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่ารวม (ล้านบาท)
เมืองระนอง	๕๖๖	๒,๔๑๘	๑,๒๕๔	๑,๐๙๙	๘๗๖	๑๑๒	๑๒๓.๐๙
กระบุรี	๓,๒๐๙	๒๓,๙๒๙	๒๐,๔๔๐	๒๐,๑๓๓	๙๘๕	๑๑๔	๒,๒๙๕.๑๖
กะเปอร์	๙๒๑	๔,๙๒๘	๔,๐๐๐	๓,๗๖๐	๙๔๐	๑๑๙	๔๔๗.๔๔
ละอุ่น	๑,๖๗๔	๑๗,๕๑๐	๑๖,๙๕๗	๑๗,๑๖๐	๑,๐๑๒	๑๒๒	๒,๐๙๓.๕๒
สุขสำราญ	๑๐๙	๓๗๐	๒๓๒	๑๘๕	๗๙๗	๑๑๕	๒๑.๒๘
รวม	๖,๔๗๙	๔๙,๑๕๕	๔๒,๘๘๓	๔๒,๓๓๗	๙๘๗	๑๑๗	๔,๙๕๓.๔๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด, ๒๕๖๘

สถานการณ์ทุเรียน ปี ๒๕๖๙ โดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๘

ชนิดพืช	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่) / (เปลี่ยนแปลง %)	ผลผลิตรวม (ตัน) / (เปลี่ยนแปลง %)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.) / (เปลี่ยนแปลง %)	ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ ตลาดมากที่สุด
ทุเรียน	๕๒,๐๕๖ (+๖%)	๔๒,๐๖๖ (-๑%)	๙๘๒ (-๑%)	กรกฎาคม (๓๔.๒๓%)

ข้อมูลการกระจายผลผลิตรายเดือนและข้อมูลเชิงลึก (Insights) ของ ทุเรียน: มีความเข้มข้นของผลผลิตสูงมากในช่วงกลางปี โดยเฉพาะเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม ซึ่งมีผลผลิตออกสู่ตลาดรวมกันถึง ๖๔.๒๒% ของทั้งปี

ตารางแสดง เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ของ ทุเรียน ปี ๒๕๖๘-๒๕๖๙
ในพื้นที่จังหวัดระนอง

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ล้านไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ล้านไร่)			ผลผลิต (ล้านตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)		
	๒๕๖๘	๒๕๖๙	%	๒๕๖๘	๒๕๖๙	%	๒๕๖๘	๒๕๖๙	%	๒๕๖๘	๒๕๖๙	%
ระนอง	๐.๐๔๙๒	๐.๐๕๒๑	๕.๙๐	๐.๐๔๒๙	๐.๐๔๒๘	-	๐.๐๔๒๓	๐.๐๔๒๔	๐.๒๔	๙๘๗	๙๙๐	๐.๓๐

สภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการออกดอก ติดผลช่วงปลายปี ๒๕๖๘ มีฝนตกต่อเนื่องทำให้ต้นทุเรียนได้รับน้ำสมบูรณ์ ราคาทุเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี เกษตรกรดูแลจัดการสวนดี มีการจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น

ตารางแสดง การพยากรณ์ร้อยละผลผลิตรายเดือน ปี ๒๕๖๙ ทุเรียน ในพื้นที่จังหวัดระนอง

จังหวัด	ร้อยละ และปริมาณการขายผลผลิตเป็นรายเดือน													รวม
	รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ระนอง	ร้อยละ	๑.๒๒	๐.๒๔	๑.๙๖	๒.๐๗	๒.๓๒	๒๓.๒๘	๓๑.๕๓	๒๐.๘๐	๗.๒๙	๔.๓๗	๒.๗๓	๒.๒๒	๑๐๐.๐๐
	ปริมาณ (ตัน)	๕๑๖	๑๐๒	๘๓๐	๘๗๖	๙๘๕	๙,๘๗๘	๑๓,๓๘๐	๘,๘๒๘	๓,๐๙๔	๑,๘๕๓	๑,๑๕๖	๙๔๒	๔๒,๔๔๐

จังหวัดระนองมีทุเรียน GI ที่ได้ขึ้นทะเบียน คือ **ทุเรียนในวง** ทะเบียนเลขที่ สช. ๖๒๑๐๐๑๓๒ ประกาศเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ ทุเรียนในวงระนอง (Naiwong Ranong Durian) หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ผลทรงกลมรี มีร่องพูชัดเจน เปลือกบาง หนามถี่สีเขียว เนื้อหนา เนียนละเอียดสีเหลืองทอง เมล็ดลีบ รสชาติหวานหอมมันกรอบ กลิ่นไม่ฉุน ปลูกในพื้นที่ตำบลในวงเหนือ และตำบลในวงใต้ ของอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ลักษณะของสินค้า

(๑) พันธุ์ทุเรียน: หมอนทอง

(๒) ลักษณะทางกายภาพ: ผล ผลทรงกลมรี มีน้ำหนักอยู่ระหว่าง ๓-๗ กิโลกรัม เปลือกผล เปลือกบาง สีน้ำตาลถึงน้ำตาลเข้ม หนามแหลมยาวถี่สีเขียว เนื้อ เนื้อสีเหลืองทอง หนา เนียนละเอียด รสชาติ หอมหวาน มัน กรอบ กลิ่นไม่ฉุน

ภาพทุเรียนในวงระนอง (Naiwong Ranong Durian)

โดยมีการรับรองผลการตรวจประเมิน ผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ผ่านการประเมินให้อนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI ภายหลังจากการอนุญาตใช้ครบกำหนด ๒ ปี รายใหม่ โดยทุเรียนในวงระนองมีผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ จำนวน ๒๒๗ ราย และในด้านการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP แปลงทุเรียนในพื้นที่ มีจำนวน ๕,๑๙๒ แปลง ๔,๘๗๘ ราย ๓๖,๒๒๖ ไร่

แนวทางการบริหารจัดการในปัจจุบัน มีการดำเนินงานโดยคณะกรรมการเพื่อการแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลผลิตทางการเกษตรระดับจังหวัด จังหวัดระนอง ในการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รักษาเสถียรภาพด้านราคา เพิ่มช่องทางการจำหน่าย และสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่เกษตรกร

แผนบริหารจัดการผลไม้จังหวัดระนอง ปี ๒๕๖๙ มีดังต่อไปนี้

ก่อนเก็บเกี่ยว	เก็บเกี่ยว	หลังเก็บเกี่ยว	ช่องทางการกระจาย
เชิงคุณภาพ			ตลาดต่างประเทศ
- โครงการแปลงใหญ่ ๑ แปลง ๓๕ ราย - ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP ๑๑๖ ราย - โครงการไม้ผลอัตลักษณ์ - อบรม RANONG MODEL ยกระดับทุเรียน - อบรมยกระดับอัตลักษณ์ทุเรียนในวง - โรงเรียนเกษตรกรทุเรียน - ส่งเสริมการใช้จุลินทรีย์กำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช - OTOD ทุเรียนดิจิทัล	- ออกประกาศ/คำสั่ง ป้องปรามทุเรียนด้วยคุณภาพ - มาตรการตรวจก่อนตัด - จัดงานเปิดฤดูกาลทุเรียน/เกษตรแฟร์ - รับสมัครผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI ทุเรียนในวง - เพิ่มช่องทางการตลาด การแปรรูปทุเรียนแช่แข็ง บ.ร๘๘	- สรุปและประเมินผลและจัดทำแนวทางพัฒนา	ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกไปยังต่างประเทศประมาณร้อยละ ๖๐.๓๙
เชิงปริมาณ			กระจายในประเทศ
	- ทุเรียนจังหวัดระนอง มีพื้นที่ปลูกทั้ง ๕ อำเภอ การกระจายผลผลิตมีตลอดทั้งปี โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลในวง อำเภอละอุ่น (มีผลผลิตตลอดทั้งปี ทั้งในฤดูและนอกฤดู) ทุเรียนรวม ๔๒,๐๖๖ ตัน (ในฤดูปริมาณ ๓๙,๓๒๓ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๔๘) - แผนบริหารจัดการ ๓๙,๓๒๓ ตัน (รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ)		กระจายในประเทศร้อยละ ๓๙.๐๗ การกระจายในประเทศ ๑๕,๓๖๕ ตัน - ผู้ประกอบการ ๑๓,๗๔๓ ตัน - วิสาหกิจชุมชน ๕๑๐ ตัน - สหกรณ์การเกษตร ๒๓๕ ตัน - Modern Trade ๒๗ ตัน - ไปรษณีย์ตลาดออนไลน์ ๒๔๕ ตัน - ตลาดค้าผลไม้ภายในจังหวัด ๓๓๕ ตัน - ขายให้ผู้บริโภคโดยตรง/บริโภคในครัวเรือน ๒๖๕ ตัน - ประชาสัมพันธ์ผลไม้ ๕ ตัน แปรรูป ร้อยละ ๐.๕๓ - แช่แข็ง ๑๓๐ ตัน - กวน ๔๕ ตัน - ทอด ๓๕ ตัน

ทั้งนี้ จากแผนในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ พบว่าในปี ๒๕๖๙ ทุเรียนไม่มีปัญหา เนื่องจากทุเรียนมีความต้องการเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และ ณ ปัจจุบันมีราคาอยู่ที่ ๑๑๕-๑๓๕ บาท/กก. ขึ้นอยู่กับคุณภาพ

สำนักงานเกษตรจังหวัดระนองร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย จัดกิจกรรมอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์ “ทุเรียนแร่นองและมังคุด” จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เริ่มฤดูกาลเก็บเกี่ยวทุเรียนแร่นอง ประจำปี ๒๕๖๙ (ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมเป็นประจำทุกปี) รมรณรงค์ไม่ตัดทุเรียนอ่อน สร้างความเชื่อมั่นผู้บริโภค สร้างการรับรู้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค ตลอดจนรณรงค์ป้องกันการตัดทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด กิจกรรมส่งเสริมการผลิตทุเรียนคุณภาพตามมาตรฐาน GAP มีการมอบกล่องบรรจุภัณฑ์ผลไม้คุณภาพให้แก่กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียน อำเภอเกาะเปอร์ มีการประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์และศักยภาพของ “ทุเรียนแร่นอง” ในรูปแบบอินโฟกราฟิกและวีดิทัศน์ สามารถติดตามข้อมูลข่าวสารและร่วมสนับสนุนเกษตรกรไทยได้ที่เพจ ทุเรียนแร่นอง สำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง มีการประชาสัมพันธ์มาตรฐาน ๔ ไม่ กับผลไม้ทุเรียนเพื่อการส่งออก ไม่อ่อน ไม่หอน ไม่สวมไม้สี่ ยกระดับทุเรียนพรีเมียมระนอง ให้เป็นผลไม้คุณภาพสูงที่ได้มาตรฐานสากล ปลอดภัยจากการปนเปื้อนแคดเมียมและปรอทจากทุเรียนอ่อน เพื่อความพร้อมในการส่งออกสู่ตลาดโลก

๒. มังคุด

จังหวัดระนอง มีเกษตรกรผู้ปลูกมังคุด จำนวน ๓,๐๓๕ ครัวเรือน พื้นที่ปลูกมังคุด ทั้งหมดจำนวน ๑๓,๕๕๔ ไร่ ให้ผลผลิตแล้วจำนวน ๑๓,๒๓๖ ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอกระบุรี จำนวน ๕,๕๘๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒๐ ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด ปี ๒๕๖๘ มีผลผลิตรวม ๙,๙๒๗ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๗๔๘ กิโลกรัม มูลค่ารวม ๒๘๒.๖๒ ล้านบาท ทั้งนี้จังหวัดระนองมีพื้นที่ที่มีระดับความเหมาะสมสูง (S๑) สำหรับปลูกมังคุด ๔๙,๒๒๒ ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอกระบุรี ๔๙,๒๒๒ ไร่ พื้นที่ที่มีระดับความเหมาะสมปานกลาง (S๒) มีเนื้อที่ ๑๔,๘๐๑ ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอกระบุรี ๑๔,๘๐๑ ไร่ เป็นพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ ที่มีการปลูกจริง ๑๒,๒๔๑ ไร่ โดยพบว่าจังหวัดระนองมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S๑) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S๒) รวมทั้งสิ้น ไร่ ๖๒,๓๒๙ ไร่ อยู่ในอำเภอกระบุรี ๖๒,๓๒๙ ไร่ (ที่มา: แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก Agri-MAP จังหวัดระนอง กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๑๐๐ ข้อมูลการปลูกมังคุด จังหวัดระนอง

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่ารวม (ล้านบาท)
เมืองระนอง	๓๕๙	๑,๘๓๗	๑,๗๒๑	๑,๑๘๒	๖๘๗	๓๔.๔๙	๔๐.๗๗
กระบุรี	๑,๓๖๔	๕,๕๘๔	๕,๕๔๖	๔,๔๓๗	๘๐๐	๒๕.๓๒	๑๑๒.๓๔
เกาะเปอร์	๔๘๙	๑,๔๑๓	๑,๓๖๔	๑,๐๒๐	๗๔๘	๒๖.๔๕	๒๖.๙๘
ละอุ่น	๕๑๘	๓,๗๐๖	๓,๖๓๑	๒,๕๙๓	๗๑๔	๒๘.๓๒	๗๓.๔๓
สุขสำราญ	๓๐๕	๑,๐๑๔	๑,๐๑๔	๖๙๕	๖๘๕	๒๗.๗๗	๑๙.๓๐
รวม	๓,๐๓๕	๑๓,๕๕๔	๑๓,๒๓๖	๙,๙๒๗	๗๔๘	๒๘.๔๗	๒๘๒.๖๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด, ๒๕๖๘

สถานการณ์มังคุด ปี ๒๕๖๙ โดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๘

ชนิดพืช	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่) / (เปลี่ยนแปลง %)	ผลผลิตรวม (ตัน) / (เปลี่ยนแปลง %)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.) / (เปลี่ยนแปลง %)	ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ ตลาดมากที่สุด
มังคุด	๑๓,๑๔๙ (-๒.๙๙%)	๑๐,๐๑๗ (+๐.๙๑%)	๗๗๕ (+๓.๖๑%)	มิถุนายน (๓๐.๗๗%)

ข้อมูลการกระจายผลผลิตรายเดือนและข้อมูลเชิงลึก (Insights) ของ **มังคุด**: ผลผลิตจะเริ่มออกมากตั้งแต่เดือนพฤษภาคมและสูงสุดในเดือนมิถุนายน (๓๐.๗๗%) จากนั้นจะค่อยๆ ลดลงในช่วงปลายฤดูฝน

ตารางแสดง เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ของ **มังคุด** ปี ๒๕๖๘-๒๕๖๙
ในพื้นที่จังหวัดระนอง

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)		
	๒๕๖๘	๒๕๖๙	%	๒๕๖๘	๒๕๖๙	%	๒๕๖๘	๒๕๖๙	%	๒๕๖๘	๒๕๖๙	%
ระนอง	๑๓,๕๕๔	๑๓,๑๔๙	- ๒.๙๙	๑๓,๒๗๖	๑๒,๙๑๘	- ๒.๗๐	๙,๙๒๗	๑๐,๒๒๗	๓.๐๒	๗๔๘	๗๙๒	๕.๘๘

เกษตรกรโค่นต้นมังคุดที่ปลูกผสมกับทุเรียน เนื่องจากทุเรียนราคาดี สภาพอากาศเอื้ออำนวยในช่วงปลายปี ๒๕๖๘ มีฝนตกต่อเนื่อง ทำให้ต้นมังคุดได้รับน้ำสมบูรณ์

ตารางแสดง พยากรณ์ร้อยละผลผลิตรายเดือน ปี ๒๕๖๙ **มังคุด** ในพื้นที่จังหวัดระนอง

จังหวัด	ร้อยละและปริมาณการขายผลผลิตเป็นรายเดือน													รวม
	รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ระนอง	ร้อยละ ปี ๖๙	-	-	-	๑.๐๐	๕.๓๗	๓๔.๙๘	๓๔.๓๙	๑๙.๐๔	๔.๗๑	๐.๕๓	-	-	๑๐๐.๐๐
	ปริมาณ (ตัน)	-	-	-	๑๐๒	๕๔๙	๓,๕๗๗	๓,๕๑๗	๑,๙๔๗	๔๘๑	๕๔	-	-	๑๐,๒๒๗

จังหวัดระนองมีมังคุด GI ที่ได้ขึ้นทะเบียน คือ **มังคุดในวง** ทะเบียนเลขที่ สข.๖๔๑๐๐๑๖๐ ประกาศเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ มังคุดในวงระนอง (Mung Kud Naiwong Ranong หรือ Naiwong Ranong Mangosteen) หมายถึง มังคุดพันธุ์พื้นเมือง ที่มีผลกลมโต ผิวเปลือกมันเรียบสวย เมื่อสุกจะเป็นสีดำ กลีบเลี้ยงหนาสีเขียวเนื้อสีขาวปุยฝ้าย ไม่เป็นเนื้อแก้ว ไม่มียางไหล และไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติหวานนุ่มเปรี้ยวเล็กน้อย ปลูกในเขตตำบลในวงเหนือและตำบลในวงใต้ ของอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ลักษณะของสินค้า

(๑) พันธุ์มังคุด พันธุ์พื้นเมือง

(๒) ลักษณะทางกายภาพ: ผล ผลทรงกลม ขนาดผลใหญ่ เปลือกผล ผิวมัน เรียบ เนียน สวย กลีบเลี้ยงหนาสีเขียว เมื่อสุกเปลือกจะเป็นสีดำแต่กลีบเลี้ยงยังคงสีเขียว เนื้อสีขาวปุยฝ้าย ไม่เป็นเนื้อแก้ว ไม่มียางไหล และเมื่อสุกไม่ฉ่ำน้ำ เมล็ดเล็ก รสชาติ หวานนุ่มเปรี้ยวเล็กน้อย

โดยมีการรับรองผลการตรวจประเมิน ผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ผ่านการประเมินให้อนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI ภายหลังจากการอนุญาตใช้ครบกำหนด ๒ ปี รายใหม่ โดยทุเรียนในวงระนอง มีผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ จำนวน ๑๙๗ ราย และในด้านการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP แปลงมังคุดในพื้นที่ มีจำนวน ๑,๖๑๘ แปลง ๑,๕๔๓ ราย ๖,๒๔๓ ไร่

ภาพ มั่งคุดในวังระนอง (Mung Kud Naiwong Ranong หรือ Naiwong Ranong Mangosteen)

แนวทางการบริหารจัดการในปัจจุบัน มีการดำเนินงานโดยคณะกรรมการเพื่อการแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลผลิตทางการเกษตรระดับจังหวัด จังหวัดระนอง ในการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รักษาเสถียรภาพด้านราคา เพิ่มช่องทางการจำหน่าย และสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่เกษตรกร

แผนบริหารจัดการผลไม้จังหวัดระนอง ปี ๒๕๖๙ มีดังต่อไปนี้

ก่อนเก็บเกี่ยว	เก็บเกี่ยว	หลังเก็บเกี่ยว	ช่องทางการกระจาย
เชิงคุณภาพ			ตลาดต่างประเทศ
- ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP ๒๖ ราย - โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง - ๑ ทองถิ่น ๑ สินค้ามูลค่าสูง - โรงเรียนเกษตรกร	- ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการรวบรวมผลผลิตมังคุดเพื่อการประมูล ๑๐ กลุ่ม - ส่งเสริมการรวมกลุ่มสหกรณ์ - รับสมัครผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI มั่งคุดในวัง	- สรุปลและประเมินผลและจัดทำแนวทางพัฒนา	- ส่งออกไปต่างประเทศ ๔,๓๘๘ ตัน
เชิงปริมาณ			กระจายในประเทศ
มังคุดรวม ๑๐,๐๑๗ ตัน (ในฤดูปริมาณ ๗,๒๑๘ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๐๕) แผนบริหารจัดการ ๗,๒๑๘ ตัน			การกระจายในประเทศ ๒,๗๔๑ ตัน - ล้งในประเทศ/พ่อค้า/จตุรับซื้อ ๗๘๗ ตัน - วิสาหกิจชุมชน ๑,๒๘๙ ตัน - Modern Trade ๒๑ ตัน - จัดงานประชาสัมพันธ์/กระจาย/รถเร่ ๕๐ ตัน - ขายให้ผู้บริโภคโดยตรง/บริโภคในครัวเรือน ๑๑๔ ตัน - สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ๒๐๐ ตัน - ไปรษณีย์/ตลาดออนไลน์ ๑๒๔ ตัน - ตลาดค้าภายในจังหวัด ๑๕๕ ตัน
			แปรรูป ร้อยละ ๐.๕๓ - แช่แข็ง ๑๙ ตัน - กวน ๓๘ ตัน - น้ำมังคุด ๑๘ ตัน - อบแห้งและไอศกรีม อย่างละ ๗ ตัน

ซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย จัดกิจกรรมอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์ “ทุเรียนแร่นองและมังคุด” จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เริ่มฤดูกาลเก็บเกี่ยวทุเรียนแร่นอง ประจำปี ๒๕๖๙ (ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมเป็นประจำทุกปี) ส่งเสริมการผลิตมังคุดคุณภาพตามมาตรฐาน GAP มีการมอบกล่องบรรจุภัณฑ์ผลไม้คุณภาพให้แก่กลุ่มแปลงใหญ่มังคุด ยกระดับมังคุดระนอง ให้เป็นผลไม้คุณภาพสูงที่ได้มาตรฐานสากล ปลอดภัยเพื่อการส่งออกสู่ตลาดโลก

๓. กาแฟโรบัสต้า

จังหวัดระนอง เป็นแหล่งผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสต้า แหล่งใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของประเทศรองจากจังหวัดชุมพร มีเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสต้าจำนวน ๒,๑๖๒ ครัวเรือน พื้นที่ทั้งหมด ๑๒,๘๖๕ ไร่ ให้ผลผลิตแล้ว ๑๑,๑๕๗ ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอกระบุรี จำนวน ๘,๐๙๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๖๘ ของพื้นที่ปลูกทั้งหมดในปี ๒๕๖๗ มีผลผลิตรวม ๖๓๘ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๕๗ กิโลกรัม มูลค่ารวม ๘๙.๓๒ ล้านบาท

ตารางแสดง ข้อมูลการปลูกกาแฟโรบัสต้าจังหวัดระนอง

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว(ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่ารวม (ล้านบาท)
เมืองระนอง	๕๘	๒๗๖	๒๕๖	๑๓	๕๑	๑๓๕	๑.๗๖
กระบุรี	๑,๑๗๔	๙,๖๐๗	๘,๐๙๕	๔๗๐	๕๘	๑๘๒	๘๕.๕๔
กะเปอร์	๒๕๒	๑,๔๒๘	๑,๓๓๗	๗๕	๕๖	๑๖๐	๑๒.๐๐
ละอุ่น	๖๔๗	๑,๓๖๘	๑,๓๑๕	๗๑	๕๔	๑๒๔	๘.๘๐
สุขสำราญ	๓๑	๑๘๖	๑๕๕	๙	๕๘	๙๙	๐.๘๙
รวม	๒,๑๖๒	๑๒,๘๖๕	๑๑,๑๕๗	๖๓๘	๕๗	๑๔๐	๘๙.๓๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด, ๒๕๖๘

สถานการณ์กาแฟโรบัสต้า ปี ๒๕๖๙ โดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๘

ชนิดพืช	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่) / (เปลี่ยนแปลง %)	ผลผลิตรวม (ตัน) / (เปลี่ยนแปลง %)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.) / (เปลี่ยนแปลง %)	ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ ตลาดมากที่สุด
กาแฟ	๑๒,๙๔๒ (+๐.๖๐%)	๗๒๖ (+๑๓.๗๙%)	๖๐ (+๕.๒๖%)	กุมภาพันธ์ (๕๘.๙๑%)

ข้อมูลการกระจายผลผลิตรายเดือนและข้อมูลเชิงลึก (Insights) ของ กาแฟโรบัสต้า : เป็นพืชที่มีการกระจุกตัวของผลผลิตชัดเจนที่สุด โดยจะออกสู่ตลาดเกือบทั้งหมด (๙๖.๖๙%) ในช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ โดยเดือนกุมภาพันธ์เดือนเดียวมีสัดส่วนสูงถึง ๕๘.๙๑%

จังหวัดระนองมีกาแฟขึ้นทะเบียน GI คือ กาแฟระนอง ทะเบียนเลขที่ สช.๖๗๑๐๐๒๓๓ ประกาศเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๗ ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๕ กาแฟระนอง หรือ Ranong Coffee หรือ ka Fae Ranong หมายถึง กาแฟสาร กาแฟคั่ว กาแฟคั่วบด และกาแฟสำเร็จรูปที่ผ่านการผลิตและแปรรูปด้วยกรรมวิธีที่พิถีพิถันทุกขั้นตอน รสชาติเข้มข้น กลมกล่อม เนื้อสัมผัสมีความหนาและแน่น ความหอมของกลิ่นกาแฟเป็นเอกลักษณ์ ผลิตจากกาแฟโรบัสต้าซึ่งปลูกบนพื้นที่เชิงเขาที่อุดมไปด้วยแร่ธาตุต่างๆ ในพื้นที่อำเภอเมืองระนอง อำเภอกะบุรี อำเภอละอุ่น อำเภอกะเปอร์ และอำเภอสušสำราญ จังหวัดระนอง อันเป็นเส้นขนานที่ ๑๐ องศาเหนือระนาบเดียวกับจุดกำเนิดกาแฟแห่งแรกของโลก

ลักษณะของสินค้า

(๑) พันธุ์กาแฟ : โรบัสต้า

(๒) ประเภทสินค้า: กาแฟสาร กาแฟคั่ว กาแฟคั่วบด และกาแฟสำเร็จรูป

(๓) ลักษณะทางกายภาพ

(๓.๑) กาแฟสาร เมล็ดค่อนข้างกลม ร่องตรง มีขนาดกลางถึงใหญ่ สีขาวอมเทาสีน้ำตาลอ่อน

(๓.๒) กาแฟคั่ว เมล็ดกาแฟที่ผ่านการคั่ว ๓ ระดับ คือ อ่อน กลาง เข้ม มีสีน้ำตาลถึงสีน้ำตาลเข้ม เมล็ดมีความแกร่ง ไม่นิ่ม รสชาติเข้มข้น ชม กลมกล่อม มีกลิ่นหอม คล้ายกลิ่นผลไม้ ถั่ว โกโก้ น้ำตาลทรายแดง และเครื่องเทศ ตามระดับการคั่ว

(๓.๓) กาแฟคั่วบด กาแฟเมล็ดคั่วที่ผ่านการบด ๓ ระดับ คือ หยาบ กลาง ละเอียดมีสีน้ำตาลเข้ม เป็นเกล็ดขนาดเล็กหรือเป็นผง แห้ง ไม่จับตัวเป็นก้อน รสชาติเข้มข้น ชม กลมกล่อม มีกลิ่นหอมคล้ายกลิ่นเครื่องเทศ ถั่ว โกโก้ น้ำตาลทรายแดง ไม่ปรู้งแต่งกลิ่นรส

(๓.๔) กาแฟสำเร็จรูป กาแฟเมล็ดคั่วที่ได้มีการผสมสิ่งอื่นใด นำมาสกัดด้วยน้ำแล้วนำไปประเหยน้ำออกจนแห้งด้วยกรรมวิธีที่เหมาะสม มีลักษณะเป็นเกล็ดหรือเป็นผงหรือลักษณะอื่นๆ แห้ง ไม่จับตัว เป็นก้อน มีการกระจายตัวสม่ำเสมอ สามารถละลายน้ำได้หมดทันที รสชาติเข้มข้น ชม กลมกล่อม

(๔) ลักษณะอื่นๆ

(๔.๑) ไม่มีกลิ่นผิดปกติ กลิ่นอื่นที่ไม่พึงประสงค์ หรือกลิ่นแปลกปลอม

(๔.๒) เมล็ดไม่ขึ้นรา แตกหัก เหี่ยว ย่น สิบ มากกว่าครึ่งของเมล็ด ไม่ถูกแมลงทำลาย เจาะกัด

(๔.๓) ไม่มีสิ่งแปลกปลอมเจือปน เช่น กรวด ทราย เปลือก สิ่งไม่พึงประสงค์เกินร้อยละ ๗

(๔.๔) มีความชื้นไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดของกาแฟแต่ละประเภท

- กาแฟสาร มีความชื้นไม่เกินร้อยละ ๑๒.๕ ของน้ำหนัก
- กาแฟคั่ว และกาแฟคั่วบด มีความชื้นไม่เกินร้อยละ ๕ ของน้ำหนัก
- กาแฟสำเร็จรูป มีความชื้นไม่เกินร้อยละ ๕ ของน้ำหนัก

ภาพ กาแฟระนอง Ranong Coffee / Ka Fae Ranong

โดยมีการรับรองผลการตรวจประเมิน ผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ผ่านการประเมินให้อนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI ภายหลังจากการอนุญาตใช้ครบกำหนด ๒ ปี รายใหม่ โดยกาแฟระนอง มีผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ จำนวน ๘ ราย และมีการจัดงานเทศกาลกาแฟระนอง (Ranong Coffee Festival) โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง และได้มีแผนงานฯ จัดกิจกรรมนี้ทุกปี โดยการเสนอของบพัฒนาจังหวัด

ความเชื่อมโยงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๕)

ตั้งแต่นโยบายระดับชาติสูงสุดลงมาถึงระดับพื้นที่ ผ่านแผน ๓ ระดับตามระบบการวางแผนของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายปลายทางร่วมกันคือให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มุ่งสู่เกษตรมูลค่าสูงด้วยเกษตรสมัยใหม่บนฐานทรัพยากรที่ยั่งยืน ซึ่งตอบโจทย์ทั้งศักยภาพเชิงพื้นที่ (ทะเล ป่า ความหลากหลายชีวภาพ) และปัญหาเฉพาะของระนอง (ที่ดินทำกิน ภูมิอากาศ มาตรฐานสินค้า)

แผนระดับ ๑: กรอบยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐) วางเป้าหมายให้ "ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" โดยแผนพัฒนาการฯ เกษตรระนอง ยึดโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป็นหลักผ่านประเด็นย่อย "การเกษตรสร้างมูลค่า" ครอบคลุมเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ ขณะเดียวกัน (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (๒๕๖๑-๒๕๗๕) กำหนดวัตถุประสงค์ "เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน" ด้วย ๕ เสาหลัก ได้แก่ การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปภาครัฐ การยกระดับทุนมนุษย์ การบริหารทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และการลงทุนวิจัย/นวัตกรรม ซึ่งแผนระนองรับมาปรับใช้ทั้งในมิติการเพิ่มผลิตภาพเกษตร มิติสิ่งแวดล้อม และมิติเทคโนโลยี/ดิจิทัล นอกจากนี้ยังเชื่อมกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยเฉพาะประเด็น "การรักษาความมั่นคงทางทะเล" และ "การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่" ซึ่งสอดคล้องกับที่ระนองเป็นจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

แผนระดับ ๒: แผนแม่บทและแผนเฉพาะด้าน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร กำหนดเป้าหมายเชิงตัวเลขชัดเจน ได้แก่ GDP สาขาเกษตรขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔.๕ และผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๐ ต่อปี พร้อมแบ่งเป็น ๖ แผนย่อย คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG (๒๕๖๔-๒๕๗๐) เป็นอีกกลไกสำคัญที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวข้องในทุกยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะการสร้างที่ยั่งยืนของฐานทรัพยากรชีวภาพและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งสอดคล้องกับทิศทาง "เศรษฐกิจสีน้ำเงิน" (Blue Economy) ที่ระนองใช้เป็นแกนหลัก

แผนระดับ ๓: จากภาคใต้สู่จังหวัดระนอง

การถ่ายทอดในระดับพื้นที่มีลำดับชั้น ดังนี้

ระดับแผน	สาระสำคัญที่เกี่ยวกับระนอง
กรอบเป้าหมายพัฒนาภาคใต้ (๒๕๖๑-๒๕๗๕)	มุ่ง Wellness Economy โดยแนวทางที่ ๒ คือพัฒนาเกษตรกรรมภาคใต้ตลอดห่วงโซ่อุปทานสู่เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดอันดามัน (ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล)	เป้าหมาย "ศูนย์กลางเศรษฐกิจสีน้ำเงินบนฐานท่องเที่ยวและเกษตรแนวใหม่" ประเด็นที่ ๒ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืนและเกษตรสมัยใหม่ ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเกษตร-ประมงชายฝั่งมูลค่าสูง

ระดับแผน	สาระสำคัญที่เกี่ยวกับระนอง
กรอบเป้าหมายพัฒนาภาคใต้ (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	มุ่ง Wellness Economy โดยแนวทางที่ ๒ คือพัฒนาเกษตรกรรมภาคใต้ตลอดห่วงโซ่อุปทานสู่เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดอันดามัน (ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล)	เป้าหมาย "ศูนย์กลางเศรษฐกิจสีน้ำเงินบนฐานท่องเที่ยวและเกษตรแนวใหม่" ประเด็นที่ ๒ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืนและเกษตรสมัยใหม่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเกษตร-ประมงชายฝั่งมูลค่าสูง
แผนพัฒนาจังหวัดระนอง (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	เป้าหมาย "ระนองเมืองน่าอยู่ เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับสากล เศรษฐกิจทางทะเลเติบโต เชื่อมโยงการค้าสู่นานาชาติ" ประเด็นที่ ๒ คือขับเคลื่อนเศรษฐกิจทางทะเลและเกษตรมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมและ BCG
กรอบแผนปฏิบัติการเกษตรและสหกรณ์ (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	เป้าหมาย "เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่ยั่งยืน ปลอดภัย แข่งขันได้ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม"
กรอบแผนปฏิบัติการเกษตรและสหกรณ์ (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	เป้าหมาย "เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่ยั่งยืน ปลอดภัย แข่งขันได้ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม"

ทั้งหมดนี้ถูกกลั่นกรองเป็น (ร่าง) แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง (๒๕๗๑-๒๕๗๕) ที่มีเป้าหมาย "เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี ยั่งยืน มั่งคั่ง มุ่งสู่เกษตรมูลค่าสูง ด้วยเกษตรสมัยใหม่ บนพื้นฐานทรัพยากรเกษตรยั่งยืน"

การตอบสนองปัญหาและศักยภาพพื้นที่ระนอง

แผนจังหวัดถูกออกแบบให้ตรงกับบริบทเฉพาะของระนองใน ๔ ประเด็นการพัฒนา ซึ่งแต่ละประเด็นเชื่อมโยงตรงกับปัญหาและจุดแข็งของพื้นที่

ประเด็นที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ตอบสนองปัญหาเกษตรกรรายย่อยที่ขาดทักษะบริหารจัดการฟาร์มสมัยใหม่ โดยเน้นสินค้าเกษตรหลักของจังหวัดจริง คือ ทูเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ทุเรียน และสัตว์น้ำ พร้อมตั้งเป้า Smart Farmer/Young Smart Farmer ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ราย ภายในปี ๒๕๗๕

ประเด็นที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรปลอดภัยและยั่งยืน ตอบโจทย์การที่สินค้าเกษตรระนอง (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมง) ยังขาดมาตรฐานสากลและระบบตรวจสอบย้อนกลับ โดยตั้งเป้าลดการใช้สารเคมีลงร้อยละ ๒๐ และพัฒนาระบบ Traceability ให้ครอบคลุมร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๕ ซึ่งใช้ประโยชน์จากศักยภาพพื้นที่ชายฝั่งทะเลและป่าที่อุดมสมบูรณ์ของระนอง

ประเด็นที่ ๓ สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการแปรรูปและการตลาด ใช้ศักยภาพที่ระนองมีสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และทำเลติตชายแดนเมียนมา โดยผลักดันสินค้า GI สู่ตลาด Premium และยกระดับห่วงโซ่อุปทานฮาลาลรองรับตลาด IMT-GT/BIMSTEC ซึ่งตอบสนองข้อได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงการค้าสู่ภูมิภาคเอเชียของระนอง

ประเด็นที่ ๔ พัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง ตอบปัญหาเฉพาะพื้นที่ เช่น พื้นที่เกษตรทับซ้อนเขตป่าสงวน/อุทยานฯ ปัญหาที่ดินทำกิน และความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย ดินถล่ม) ซึ่งเป็นลักษณะภูมิประเทศภูเขาสูงชันและฝนตกชุกของระนอง โดยตั้งเป้าเพิ่มพื้นที่เข้าถึงแหล่งน้ำชลประทานและเพิ่มปริมาณน้ำกักเก็บในแหล่งน้ำขนาดเล็กร้อยละ ๒๐ ภายในปี ๒๕๗๕

โครงการที่แปลงแผนสู่การปฏิบัติจริง

ในปี ๒๕๗๑ มีโครงการสำคัญที่แปลงผลจากทุกระดับนโยบายมาสู่พื้นที่จริง เช่น โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรในพื้นที่จัดที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตร โครงการบูรณาการขยายผลพระราชดำริ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประมงและสัตว์น้ำเศรษฐกิจ รวมถึงการยกระดับฟาร์มปศุสัตว์ด้วยพลังงานทดแทนจากก๊าซชีวภาพ ซึ่งล้วนสอดคล้องกับอัตลักษณ์เศรษฐกิจทางทะเลและทรัพยากรชีวภาพอันเป็นจุดแข็งเฉพาะของจังหวัดระนอง

โดยสรุป ความเชื่อมโยงทั้งหมดแสดงให้เห็นตรรกะแบบ top-down ที่ยึดหลัก "การเกษตรสร้างมูลค่า" และ "เศรษฐกิจสีน้ำเงิน" จากระดับชาติลงมาถึงพื้นที่ ขณะที่ตัวชี้วัดและโครงการระดับจังหวัดถูกปรับให้ตรงกับปัญหาเชิงโครงสร้าง (ที่ดิน มาตรฐานสินค้า ภัยธรรมชาติ) และศักยภาพเฉพาะตัว (ทะเล ป่า ชายแดน สินค้า GI) ของระนองอย่างสอดคล้องกัน

จังหวัดระนองได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาจังหวัดระนอง เพื่อให้คณะทำงานฯ จัดประชุมหารือเพื่อพิจารณากลั่นกรองโครงการตามความเหมาะสม/ ความพร้อมของโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดระนอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ ส่งให้จังหวัดระนองโดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง ในฐานะประธานและฝ่ายเลขานุการ คณะทำงานขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจทางทะเลและเกษตรมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมและเศรษฐกิจ BCG ได้ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานฯ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๙ โดยมีมติเห็นชอบข้อเสนอโครงการจำนวน ๙ โครงการ และมอบหมายหน่วยงานเจ้าของโครงการปรับปรุงรายละเอียด พร้อมเตรียมเอกสารประกอบต่างๆ ตามข้อสังเกตมติที่ประชุมให้ครบถ้วน ซึ่งมีข้อเสนอโครงการฯ จำนวน ๙ โครงการ วงเงินงบประมาณรวม ๓๗,๔๖๙,๙๐๐ บาท (จาก ๙ หน่วยงาน) เพื่อขอบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ ของจังหวัดระนอง และได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดระนอง (ก.บ.จ.ระนอง) ครั้งที่ ๕/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๙ ณ ห้องประชุมโกมาซุม ชั้น ๒ ศาลากลางจังหวัดระนอง โดยมีนายราชัน มีน้อย ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง เป็นประธานการประชุมแล้ว ประกอบด้วยโครงการ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อโครงการ/กิจกรรมหลัก	ค่าขอวงเงินงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ดำเนินการ
๑.	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรจังหวัดระนอง	๗,๖๘๔,๒๐๐	สนง.เกษตรจังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรจังหวัดระนอง	๖,๓๐๖,๕๐๐	สนง.เกษตรจังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๒ การส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน	๑,๓๗๗,๗๐๐	สนง.พลังงานจังหวัดระนอง

ลำดับ	ชื่อโครงการ/กิจกรรมหลัก	ค่าของเงินงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ดำเนินการ
๒.	พัฒนาระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP สู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)	๓,๘๘๐,๐๐๐	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด ระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๑ จัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ชุมชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) หรือผลิตภัณฑ์เด่นจังหวัดระนองที่ได้รับ มาตรฐานอื่น	๓,๒๐๐,๐๐๐	
	กิจกรรมหลักที่ ๒ อบรม สัมมนาและให้คำปรึกษา แนะนำด้านการผลิตสินค้าให้ได้เกณฑ์มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) และมาตรฐานอื่นที่ ทางราชการกำหนด	๘๐,๐๐๐	
	กิจกรรมหลักที่ ๓ อบรมและให้คำปรึกษาแนะนำ ด้านการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลาก	๑๒๐,๐๐๐	
	กิจกรรมหลักที่ ๔ การออกแบบและทำต้นแบบ บรรจุภัณฑ์หรือฉลาก	๔๘๐,๐๐๐	
๓.	โครงการบูรณาการขยายผลการพัฒนาอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อยกระดับเกษตรกรรม ยั่งยืนจังหวัดระนอง	๑,๓๐๔,๒๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๑ เกษตรกรรมยั่งยืนทางรอดของ เกษตรกร	๖๐๕,๓๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๒ การส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการ เลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นแหล่งอาหารในครัวเรือน	๖๖๓,๕๐๐	สนง. ปศุสัตว์จังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๓ ติดตามความก้าวหน้าการ ดำเนินงานโครงการ	๓๕,๔๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระนอง
๔.	โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสร้างความ มั่นคงด้านอาชีพในพื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดระนอง	๕๒๙,๑๐๐	สนง.สหกรณ์จังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๑ ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและ พัฒนาอาชีพตามศักยภาพพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคง ด้านอาหารและเพิ่มรายได้	๔๐๑,๘๐๐	สนง.สหกรณ์จังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๒ ยกระดับมูลค่าผลผลิตจากประมง พื้นบ้านและการแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อสร้างรายได้และ อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน	๑๒๗,๓๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมง ทะเลระนอง

ลำดับ	ชื่อโครงการ/กิจกรรมหลัก	ค่าขวงเงิน งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ดำเนินการ
๕.	โครงการยกระดับสัตว์น้ำเศรษฐกิจ เพื่อความมั่นคงทางอาหารทะเลรองรับการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง	๔,๐๔๖,๐๐๐	สนง.ประมงจังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๑ สร้างสัตว์น้ำเศรษฐกิจ สร้างอาหารสร้างรายได้ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองระนอง	๓,๕๐๐,๘๐๐	สนง.ประมงจังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๒ บูรณาการองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงกุ้งแม่น้ำกระบุรี เพื่อการอนุรักษ์และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากจังหวัดระนอง	๕๔๕,๒๐๐	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีระนอง
๖.	พัฒนาศักยภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ประมง ยกระดับสัตว์น้ำท้องถิ่น ตลาดสินค้าประมงมูลค่าสูง	๑,๗๒๙,๑๐๐	สนง.ประมงจังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๑ ปฏิบัติการแปรรูปสัตว์น้ำท้องถิ่นและเทคนิคการออกแบบแพคเกจจิ้ง สร้างผลิตภัณฑ์ประมงสู่ตลาดมูลค่าสูง พัฒนาทรัพยากรสัตว์น้ำท้องถิ่น	๑,๗๒๙,๑๐๐	
๗.	ส่งเสริมการเลี้ยงเปิดไข่และอนุรักษ์พันธุ์เปิดบ้านนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์	๑,๐๒๙,๗๐๐	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการเลี้ยงเปิดไข่และอนุรักษ์พันธุ์เปิดบ้านนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์	๑,๐๒๙,๗๐๐	
๘.	ยกระดับฟาร์มปศุสัตว์ด้วยการจัดการมูลสัตว์และผลิตพลังงานทดแทนจากก๊าซชีวภาพ	๑,๗๕๓,๖๐๐	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๑ ยกระดับฟาร์มปศุสัตว์ด้วยการจัดการมูลสัตว์และผลิตพลังงานทดแทนจากก๊าซชีวภาพ	๑,๗๕๓,๖๐๐	
๙.	โครงการสร้างแหล่งอาศัย ยกระดับความมั่นคงสัตว์น้ำเศรษฐกิจสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง	๑๕,๕๑๔,๐๐๐	สนง.ประมงจังหวัดระนอง
	กิจกรรมหลักที่ ๑ สร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล (ปะการังเทียม) โดยชุมชนมีส่วนร่วม	๑๕,๕๑๔,๐๐๐	
รวมวงเงินงบประมาณ (คำขอ) ๙ โครงการ		๓๗,๔๖๙,๙๐๐	๙ หน่วยงาน

หมายเหตุ: ไฟล์ข้อมูลพื้นฐานโครงการ /Project Brief /รายละเอียดจำแนกตามงบรายจ่ายฯ ทั้ง ๙ โครงการฯ

Link: <https://www.shorturl.asia/6fr8ka>

ที่ตั้ง เล่มแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๒๕๖๕

QR Code แผนพัฒนาการเกษตรฯ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
Link: <https://www.opsmoac.go.th/ranong-dwl-preview-๔๘๑๕๕๑๗๙๑๘๑๙>

โดยจากโครงการทั้งหมดหากได้รับงบประมาณตามที่มีการเสนอขอ จะส่งผลให้มีเกษตรกรเป้าหมายได้รับประโยชน์ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๐๑๑ คน จากการดำเนินโครงการ และยังมีผู้ได้รับประโยชน์ต่อเนื่องในวงกว้างของจังหวัดจากการจัดงานจำหน่ายสินค้าเกษตรต่างๆ ทั้งเกษตรกรภาคการผลิตพืช ประมง และปศุสัตว์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒.๓ ชุดข้อมูลของศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ดำเนินการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลด้านการเกษตรผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัด เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเก็บข้อมูลสถิติผู้ให้บริการ ข้อมูลเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด (<http://www.opsmoac.go.th>)

ข้อมูลสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด :

โครงสร้างองค์กรโดยย่อ

ภารกิจหลักและขอบเขตงาน :

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง

ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งได้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการให้เหมาะสมกับสภาพของงาน โดยกำหนดให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคสังกัดสำนักงานปลัด กระทรวง โดยให้มีอำนาจหน้าที่หลัก ดังนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้า แผนบูรณาการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และการจัดทำงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และแผนปฏิบัติการโครงการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด กำกับกับการบูรณาการ และติดตามการใช้งบประมาณของส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงในจังหวัด

(๓) กำกับ ดูแล ควบคุม ประสาน ดำเนินการ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด

(๔) ดำเนินงานโครงการพิเศษ โครงการในพระราชดำริ งานช่วยเหลือเกษตรกรงานภัยพิบัติ การเตือนการระบาดของเฝ้าระวัง และเตือนภัยสินค้าเกษตรในจังหวัด

(๕) กำกับดูแล ควบคุม และพัฒนาข้าราชการและลูกจ้างสังกัดกระทรวงในจังหวัด

(๖) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ให้เป็นศูนย์ข้อมูลและศูนย์แม่ข่ายข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

(๗) กำกับดูแลหน่วยงานในสังกัดกระทรวงดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๘) ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ :

<https://www.opsmoac.go.th/ranong-home>

ประเภทข้อมูลหลักที่เผยแพร่ : (ระบุประเภทข้อมูลหลักที่เว็บไซต์มี เช่น ข่าวสาร สถิติการผลิต ราคาสินค้า แหล่งเที่ยวเชิงเกษตร คู่มือ/องค์ความรู้)

- ข่าวประชาสัมพันธ์ ข้อมูลภัยและสถานการณ์ ภาพกิจกรรม ปฏิทินกิจกรรม เทคโนโลยีและภูมิปัญญาชาวบ้าน บทความด้านการเกษตร

ความถี่ในการปรับปรุงข้อมูล : (โดยประมาณ เช่น รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน)

- เล่มข้อมูลพื้นฐานจังหวัด ปรับปรุงข้อมูลภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน
- ข่าวประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงข้อมูลรายวัน/ปรับปรุงข้อมูลอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
- ข้อมูลภัยและสถานการณ์ ปรับปรุงข้อมูลรายวัน/ปรับปรุงข้อมูลอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
- ภาพกิจกรรม ปรับปรุงข้อมูลรายวัน/ปรับปรุงข้อมูลอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
- ปฏิทินกิจกรรม ปรับปรุงข้อมูลรายวัน/ปรับปรุงข้อมูลอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
- เทคโนโลยีและภูมิปัญญาชาวบ้าน ปรับปรุงข้อมูลอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
- บทความด้านการเกษตร ปรับปรุงข้อมูลอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
- คลิปเกษตร ปรับปรุงข้อมูลอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
- กฎหมาย ระเบียบ/คำสั่ง เอกสารเผยแพร่ ทบทวนข้อมูลทุกวันที่ ๓๐ ของเดือน

จุด/ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเว็บไซต์ : ไม่มี

รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนการข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัด และข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบนเว็บไซต์ (เก็บข้อมูลสถิติการเข้าเยี่ยมชม/ใช้บริการเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด)

- สถิติข้อมูลสถิติการเข้าเยี่ยมชม/ใช้บริการเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด รวมทั้งสิ้น จำนวน ๗,๔๖๖ ราย ดังนี้

- เดือนตุลาคม ๒๕๖๘	จำนวน ๕๐๒ ราย
- เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘	จำนวน ๕๗๑ ราย
- เดือนธันวาคม ๒๕๖๘	จำนวน ๖๕๕ ราย
- เดือนมกราคม ๒๕๖๙	จำนวน ๖๙๔ ราย
- เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๙	จำนวน ๕๗๐ ราย
- เดือนมีนาคม ๒๕๖๙	จำนวน ๘๑๒ ราย
- เดือนเมษายน ๒๕๖๙	จำนวน ๕๐๗ ราย
- เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙	จำนวน ๗๓๐ ราย
- เดือนมิถุนายน ๒๕๖๙	จำนวน ๕๙๔ ราย
- เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๙	จำนวน ๗๓๒ ราย
- เดือนสิงหาคม ๒๕๖๙	จำนวน ๕๘๕ ราย
- เดือนกันยายน ๒๕๖๙	จำนวน ๕๑๔ ราย

๒.๔ ชุดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร

๑) สถานการณ์ภัยพิบัติและผลกระทบ

เดือน	กรณีภัยพิบัติ	สาเหตุ	เหตุเกิดเมื่อวันที่	พื้นที่ (อำเภอ/ตำบล)	หมู่ที่
ตุลาคม ๒๕๖๘	อุทกภัย	ฝนตกหนักต่อเนื่อง และน้ำป่าไหลหลาก	๑๒ ต.ค. ๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ น.	อ. กระบือ - ต. จ.ป.ร.	ม. ๔, ๖, ๘
	อุทกภัย	ร่องมรสุมกำลังปานกลางพาดผ่านภาคใต้ตอนกลาง	๒๕ ต.ค. ๖๘ เวลา ๑๖.๐๐ น.	อ. กระบือ - ต. จ.ป.ร. - ต. ลำเลียง	ม. ๘ ม. ๑๐
พฤศจิกายน ๒๕๖๘	อุทกภัย	ฝนตกหนักและน้ำป่าไหลหลาก	๖ พ.ย. ๖๘ เวลา ๑๕.๓๐ น.	อ. กระบือ - ต. จ.ป.ร.	ม. ๑, ๗, ๘, ๙
เมษายน ๒๕๖๙	วาตภัย	ฝนตกหนัก และลมกระโชกแรง	๑๙ เม.ย. ๖๙ เวลา ๑๕.๓๐ น.	อ. กระบือ - ต.ลำเลียง - ต.น้ำจืด - ต.น้ำจืดน้อย - ต.มะขาม	ม.๑ ม.๔, ๖, ๗, ๘ ม.๒, ๓ ม.๓, ๗, ๘
กรกฎาคม ๒๕๖๙	อุทกภัย	ฝนตกหนัก	๓๐ ก.ค. ๖๙ เวลา ๑๑.๐๐ น.	อ.กระบือ - ต.น้ำจืด - ต.ลำเลียง - ต.มะขาม - ต.น้ำจืดน้อย	ม.๑, ๒, ๓, ๔, ๗, ๙ ม.๒, ๖, ๗, ๙, ๑๑ ม.๓ ม.๒, ๔
สิงหาคม ๒๕๖๙	วาตภัย	ฝนตกหนัก และลมกระโชกแรง	๒๗ ส.ค. ๖๙ เวลา ๒๑.๐๐ น.	อ.เมืองระนอง - ต.ทรายแดง	ม.๑

หมายเหตุ ทั้งนี้ ด้านการเกษตรไม่ได้รับผลกระทบ

๒) การให้ความช่วยเหลือ

๒.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง

- การดำเนินงานให้สำนักงานเกษตรอำเภอมอบหมายเกษตรตำบลในพื้นที่ติดตามสำรวจความเสียหาย และให้ความช่วยเหลือตามหลักวิชาการเบื้องต้น ทั้งนี้ ไม่มีพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบโดยสิ้นเชิงตามระเบียบกระทรวงการคลัง

- พื้นที่พายุหลังจากประสบอุทกภัย โดยสนับสนุนเชื้อราไตรโคเดอร์มาในการช่วยป้องกันโรคระบาด

๒.๒) สำนักงานประมงจังหวัดระนอง

มีเรือประมงจำนวน ๒ ลำ ในพื้นที่อำเภอสุขสำราญได้รับความเสียหาย แต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่เข้าหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือตามระเบียบของกรมประมง สำนักงานประมงจังหวัดระนองจึงได้ประสานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้ความช่วยเหลือ โดยช่วยเหลือเป็นค่าเครื่องมือทำมาหากิน รายละเอียด ๑๑,๐๐๐ บาท

๒.๓) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดระนอง

ไม่มีพื้นที่ได้รับความเสียหาย สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดระนองมีการเตรียมความพร้อม
เฝ้าระวัง การจัดเตรียมสถานที่สำหรับอพยพ แนวทางการให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์ของกรมปศุสัตว์

๒.๔) การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดระนอง

ไม่มีพื้นที่ได้รับความเสียหาย โดยการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดระนอง ได้มีการเฝ้า
ระวังการเกิดโรคระบาดในยางพารา

๒.๕) โครงการชลประทานระนอง

โครงการชลประทานระนอง ได้มีการเตรียมความพร้อมติดตั้งเครื่องสูบน้ำ จำนวน
๒ เครื่อง ในพื้นที่อำเภอกระบุรี และรบบรรทุกน้ำ ๖,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๑ คัน

๒.๕ ชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคเกษตร (ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช)

มีการให้บริการและแก้ไขปัญหาของเกษตรกรผ่านศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญในการรับฟังปัญหาและข้อร้องเรียนของภาคเกษตรกร โดยเก็บข้อมูลสถิติจากจำนวนเรื่องที่เกษตรกรมาขอรับบริการผ่านเว็บไซต์ระบบศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช (<https://pirunraj.com>)

- ข้อมูลการให้บริการของศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช

จำนวนผู้รับบริการสะสม	๑๘ ต.ค. ๖๖ – ๓๑ มี.ค. ๖๗ (ระบบเก่า)		๑๘ เม.ย. ๖๗ - ปัจจุบัน (ระบบใหม่)		รวม	
สถานะ	เรื่อง	ร้อยละ	เรื่อง	ร้อยละ	เรื่อง	ร้อยละ
ดำเนินการแล้วเสร็จ	๗ เรื่อง	๑๐๐	๐	๐	๗	๑๐๐
อยู่ระหว่างดำเนินการ	๐	๐	๐	๐	๐	๐
เกินกำหนด	๐	๐	๐	๐	๐	๐
จำนวนผู้รับบริการรายเดือน	๐	๐	๐	๐	๐	๐

ทั้งนี้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ระนอง (ศูนย์ให้คำปรึกษาด้านการเงินและบัญชี) ให้บริการตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ ถึงปัจจุบัน จำนวน ๘ เรื่อง

๒.๖ ชุดข้อมูลการขับเคลื่อนหรือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

๑) สถานการณ์หนี้สินเกษตรกรในจังหวัด

จังหวัดระนองมีลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๔ - ๒ กันยายน ๒๕๖๘ ดังนี้

ปี	จำนวน (ราย)	วงเงินกู้ (บาท)	จำนวนที่ดิน (ไร่)
๒๕๓๔ - ๒๕๖๑	๗	๓,๓๓๓,๐๐๐	๓๖-๑-๖๓.๔
๒๕๖๒	๑	๑๖๖,๐๐๐	๓-๐-๗๒
๒๕๖๕	๑	๕๐๐,๐๐๐	๑๙-๐-๓๒
๒๕๖๗	๑	๑,๘๐๐,๐๐๐	๒๒-๒-๑๒
รวม	๑๐	๕,๗๙๙,๐๐๐	๘๑-๐-๗๙.๔

ปัจจุบัน จังหวัดระนองคงเหลือลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จำนวน ๓ ราย ดังนี้

ชื่อ-สกุล	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	วงเงินกู้ (บาท)	สาเหตุหนี้
นายพิจิตร ปราบเสียง	๓-๐-๗๒	๑๖๖,๐๐๐	นำที่ดินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน เงินกู้ยืม
นางสะอาด สุดจิตร	๑๙-๐-๓๒	๕๐๐,๐๐๐	นำที่ดินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน เงินกู้ยืมเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาล
นายสุลาวัตร เตาทระกูลไพศาล	๒๒-๒-๑๒	๑,๘๐๐,๐๐๐	นำที่ดินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน เงินกู้ยืม
รวม	๔๔-๓-๑๖	๒,๔๖๖,๐๐๐	

๒) สาเหตุหลักของปัญหาหนี้

๒.๑) ปัญหาด้านรายได้และความเสี่ยงทางเกษตรกรรม

(๑) ความผันผวนของราคาผลผลิต: เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองราคา และต้องเผชิญกับราคาพืชผลที่ไม่แน่นอนตามกลไกตลาด

(๒) ต้นทุนการผลิตสูง: ราคาปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำมันเชื้อเพลิง และค่าแรงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้กำไรสุทธิลดลง

๒.๒) ปัญหาภาระหนี้สินเดิมและการจัดการทางการเงิน

(๑) การถ่ายโอนหนี้: ผู้กู้ส่วนใหญ่นำเงินกู้ยืมไปไถ่ถอนจำนอง/ขายฝากที่ดินที่เป็นหนี้สินเดิมจากนายทุนนอกระบบหรือสถาบันการเงินอื่น ซึ่งมีการระดมเบี้ยส่งสมสูง

(๒) การขาดสภาพคล่องและรายได้ไม่สม่ำเสมอ รายได้จากการเกษตรมักเป็นรายฤดูกาล ทำให้มีปัญหาเงินสดขาดมือในช่วงระหว่างรอการเก็บเกี่ยว

(๓) ขาดการทำบัญชีครัวเรือน การวางแผนรายรับ-รายจ่ายที่รัดกุม ทำให้มีรายจ่ายที่ไม่จำเป็นหรือรายจ่ายกะทันหันที่ควบคุมไม่ได้

๒.๓) ปัญหาโครงสร้างและสิทธิในที่ดินทำกิน

ความเสี่ยงในการสูญเสียที่ดินทำกิน เกษตรกรและผู้ยากจนใช้เอกสารสิทธิที่ดินเป็นหลักประกัน หากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จะนำไปสู่การถูกฟ้องร้องและบังคับคดี

๒.๓) ชุดข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนการตรวจราชการของรัฐมนตรี/ผู้บริหาร

ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญตามแผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุรชัย ยุทธชนะ) เขตตรวจราชการที่ ๖ จังหวัดระนอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ รอบที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๙ และผลการดำเนินงานตามข้อสั่งการในคราวตรวจราชการในพื้นที่ จังหวัดระนอง ของผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายณณภัฏ หงษ์ชูเวช) และคณะ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๙

๑) โครงการ/นโยบายสำคัญที่ดำเนินการ:

๑.๑) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑) หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง

๒) เป้าหมายของโครงการในจังหวัด: บริหารจัดการผลไม้สำคัญของจังหวัด ได้แก่ทุเรียน มังคุด เงาะ และลองกอง ให้มีข้อมูลผลผลิตที่แม่นยำ ป้องกันผลผลิตด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด และเชื่อมโยงช่องทางจำหน่ายผลผลิต

๓) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

- ติดตามและคาดคะเนสถานการณ์ผลไม้ ๔ ชนิด
- สำรวจแปลงพยากรณ์ระดับอำเภอ ๕ ครั้ง และระดับจังหวัด ๒ ครั้ง
- จัดประชุม Focus Group ระดับอำเภอ ๕ ครั้ง และระดับจังหวัด ๑ ครั้ง
- จัดทำแผนบริหารจัดการผลไม้จังหวัดระนอง ปี ๒๕๖๙ และผ่านความเห็นชอบจาก

คณะกรรมการ คพจ. เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๙

- ออกประกาศจังหวัดระนองเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนอ่อน จำนวน ๕ เรื่อง

- เปิดจุดบริการ “ตรวจก่อนตัด” ทุเรียน จำนวน ๖ จุด

- มีเกษตรกรใช้บริการ ๖๐ ราย และผ่านการรับรองเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งในเนื้อ ทุเรียน ๕๔ ราย

- เชื่อมโยงการกระจายผลผลิตมังคุดไปยังตลาดต่างจังหวัด เช่น ซูเปอร์มาร์เก็ต จังหวัดภูเก็ต

๔) ผลลัพธ์สำคัญและความสำเร็จ : จังหวัดมีกลไกควบคุมคุณภาพทุเรียนก่อนออกสู่ตลาด ลดความเสี่ยงจากการจำหน่ายทุเรียนอ่อน รักษาภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อผลไม้จังหวัดระนอง พร้อมทั้งมีข้อมูลรองรับการบริหารจัดการกรณีผลผลิตส่วนเกิน

๕) ปัญหาและอุปสรรค : ผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่องและอาจจะจุกตัวในบางช่วง ทำให้มีความเสี่ยงด้านราคาและการระบายผลผลิต รวมถึงยังต้องเฝ้าระวังการตัดทุเรียนด้วยคุณภาพ

๖) ข้อเสนอเพื่อพิจารณาสั่งการ

๖.๑) ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำระบบติดตามปริมาณผลผลิตและตลาดแบบรายสัปดาห์ในช่วงผลผลิตออกมาก

๖.๒) สนับสนุนการขยายตลาดล่วงหน้าและประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์ “ทุเรียนระนอง” ควบคู่กับมาตรการตรวจก่อนตัดอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

๑) หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง

๒) เป้าหมายของโครงการในจังหวัด : ยกระดับสินค้าเกษตรตามศักยภาพของท้องถิ่น เชื่อมโยงการผลิต การแปรรูป และการตลาด เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่เกษตรกร

๓) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา :

๓.๑) ดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายเดิม ๕ ท้องถิ่น ได้แก่

๑) แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลราษกรุด อำเภอเมืองระนอง

๒) แปลงใหญ่มังคุดบ้านบกกราย ตำบลน้ำจืด อำเภอกระบุรี

๓) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มมังคุดหวานเพื่อการส่งออก ตำบลลำเลียงอำเภอกระบุรี

๔) แปลงใหญ่กาแฟ ตำบลบ้านนา อำเภอกะเปอร์

๕) วิสาหกิจชุมชนอันดามันแปดพันธุ์ไข่ ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ

๓.๒) มีการทบทวนแผนพัฒนารายสินค้าและติดตามผลในพื้นที่ รวมทั้งขยายช่องทางตลาด โดยนำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอันดามันเปิดพันธุ์ไข่จำหน่ายสินค้าในงานเกษตรแฟร์จังหวัดระนอง นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอันดามันเปิดพันธุ์ไข่และแปลงใหญ่กาแฟบ้านนา ร่วมจำหน่ายสินค้า ณ อ.ต.ก. กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๙ รวมทั้งบูรณาการกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดระนอง สนับสนุนกล่องบรรจุผลไม้ขนาด ๑๐ กิโลกรัม พร้อมค่าขนส่งทางไปรษณีย์ เพื่อกระจายผลผลิตไปยังตลาดทั่วประเทศ

๔) ผลลัพธ์สำคัญและความสำเร็จ : เกิดการเชื่อมโยงสินค้าเกษตรคุณภาพและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภคโดยตรง กลุ่มเกษตรกรมีช่องทางตลาดเพิ่มขึ้น และมีแผนพัฒนารายสินค้าเป็นกรอบบูรณาการการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่

๕) ปัญหาและอุปสรรค :

๕.๑) พื้นที่และสินค้าใหม่ที่จังหวัดเสนอ จำนวน ๒ ท้องถิ่น ไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นพื้นที่เป้าหมายปี ๒๕๖๙

๕.๒) ผลการพัฒนาบางกิจกรรมยังขาดตัวเลขรายได้ ต้นทุน และมูลค่าเพิ่มที่สามารถเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

๕.๓) การดำเนินงานต้องอาศัยงบประมาณและการบูรณาการจากหลายหน่วยงาน

๖) ข้อเสนอเพื่อพิจารณาสั่งการ

๖.๑) ให้หน่วยงานเจ้าภาพจัดทำข้อมูลผลลัพธ์รายกลุ่ม โดยเปรียบเทียบรายได้ ต้นทุน มูลค่าผลผลิต และช่องทางตลาดก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

๖.๒) สนับสนุนงบประมาณตามแผนพัฒนารายสินค้า และพิจารณาขยายพื้นที่เป้าหมายไปยังสินค้าที่มีศักยภาพ ได้แก่ น้ำผึ้ง ผังโพรง และกาแฟแปรรูป

๑.๓ โครงการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและปรับปรุงสิทธิเป็นโฉนดเพื่อการเกษตร

๑) หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดระนอง

๒) เป้าหมายของโครงการในจังหวัด : สร้างความมั่นคงในสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินให้แก่เกษตรกร และจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้สามารถใช้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างถูกต้อง

๓) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๓.๑) รับคำขอปรับปรุงหนังสืออนุญาต ส.ป.ก. ๔-๐๑ เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร จำนวน ๕๘๐ แปลง

๓.๒) ออกโฉนดเพื่อการเกษตรแล้ว ๓๖๓ แปลง จากเป้าหมาย ๕๐๐ แปลง

๓.๓) อยู่ระหว่างตรวจสอบอีก ๒๑๗ แปลง

๓.๔) สำรวจรังวัดพื้นที่คงเหลือ ๑๖๑.๘๘ ไร่ จำนวน ๑๗ ราย

๓.๕) จัดที่ดินแทนที่แบบแบ่งแปลง ๑๖๖.๕๔ ไร่ โดยสอบสวนสิทธิ ๑๒ ราย และมอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ จำนวน ๑๐ ราย

๓.๖) จัดที่ดินแทนที่แบบเต็มแปลง สอบสวนสิทธิ ๗๔ ราย และมอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ จำนวน ๙๒ ราย

๓.๗) ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ข้อ ๖๒ จำนวน ๑๑๐.๘๘ ไร่ สำรวจรังวัด สอบสวนสิทธิ และจัดทำสัญญาเช่า จำนวน ๑๐ ราย

๔) ผลลัพธ์สำคัญและความสำเร็จ : เกษตรกรได้รับความมั่นคงในการถือครองและใช้ประโยชน์ที่ดิน สามารถนำเอกสารสิทธิไปใช้ประกอบการเข้าถึงบริการภาครัฐ แหล่งทุน และการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมได้มากขึ้น

๕) ปัญหาและอุปสรรค : ยังมีคำขอ ๒๑๗ แปลงอยู่ระหว่างการตรวจสอบ เนื่องจากต้องตรวจสอบข้อมูล เอกสาร และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอให้ครบถ้วน

๖) ข้อเสนอเพื่อพิจารณาสั่งการ

๖.๑) เร่งรัดการตรวจสอบคำขอคงค้าง โดยกำหนดกรอบเวลาและแจ้งสถานะให้เกษตรกรทราบเป็นรายกรณี

๖.๒) บูรณาการการพัฒนาอาชีพ แหล่งน้ำ และแหล่งทุนแก่เกษตรกรที่ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้านกาแฟโรบัสตา

- ๑) หน่วยงานรับผิดชอบ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระนอง
- ๒) เป้าหมายของโครงการในจังหวัด : เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิตกาแฟโรบัสตา ขยายพื้นที่ปลูก และพัฒนาแปลงต้นแบบเพื่อยกระดับกาแฟระนองเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ๓) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
 - ๓.๑) อบรมหลักสูตรการเพิ่มการผลิตกาแฟโรบัสตาแก่เกษตรกร ๕๐ ราย
 - ๓.๒) จัดทำแปลงต้นแบบการปลูกกาแฟโรบัสตา ๒ แปลง
 - ๓.๓) ขยายพื้นที่ปลูกกาแฟโรบัสตา ๑๐ ไร่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต
 - ๓.๔) ติดตามแปลงกาแฟโรบัสตาแล้ว ๔ ครั้ง
 - ๓.๕) ผลเบิกจ่ายงบประมาณ ๑๐๒,๖๔๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๗๘
- ๔) ผลลัพธ์สำคัญและความสำเร็จ : เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ด้านการเพิ่มผลผลิตและการจัดการสวน มีแปลงต้นแบบสำหรับเรียนรู้และขยายผลในพื้นที่ และเกิดฐานการผลิตกาแฟคุณภาพที่สามารถเชื่อมโยงกับการแปรรูปและตลาดกาแฟระนองได้
- ๕) ปัญหาและอุปสรรค : เกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น ส่งผลให้พื้นที่ปลูกกาแฟลดลง ขณะที่การผลิตกาแฟคุณภาพต้องใช้เวลาและต้องมีตลาดรองรับที่ชัดเจน
- ๖) ข้อเสนอเพื่อพิจารณาสั่งการ
 - ๖.๑) ส่งเสริมระบบตลาดนำการผลิต โดยเชื่อมโยงเกษตรกรกับผู้ค้า ผู้ประกอบการร้านกาแฟ และกิจกรรมเทศกาลกาแฟระนอง
 - ๖.๒) สนับสนุนพันธุ์กาแฟคุณภาพ เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูป และการสร้างอัตลักษณ์กาแฟโรบัสตา ระนอง

๑.๕ โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- ๑) หน่วยงานรับผิดชอบ สถานีพัฒนาที่ดินระนอง
- ๒) เป้าหมายของโครงการในจังหวัด : เพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่เขตรนอกเขตชลประทาน ลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำ และเพิ่มความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- ๓) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
 - ๓.๑) ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตรแล้วเสร็จ ๒๐ บ่อ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของเป้าหมาย
 - ๓.๒) พื้นที่ได้รับประโยชน์รวม ๔๐ ไร่ ประกอบด้วย
 - อำเภอกระบุรี ๑๒ บ่อ
 - อำเภอเมืองระนอง ๓ บ่อ
 - อำเภอกะเปอร์ ๔ บ่อ
 - อำเภอสุขสำราญ ๑ บ่อ
 - ๓.๓) เบิกจ่ายงบประมาณ ๔๒๔,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
 - ๔) ผลลัพธ์สำคัญและความสำเร็จ : เกษตรกรมีแหล่งน้ำสำรองในระดับไร่นา สามารถวางแผนการผลิตได้ต่อเนื่อง ลดความเสี่ยงจากภาวะฝนทิ้งช่วง และเพิ่มโอกาสในการปลูกพืชเสริมหรือพืชใช้น้ำน้อย
 - ๕) ปัญหาและอุปสรรค : ในรายงานไม่พบปัญหาอุปสรรค แต่จำนวนแหล่งน้ำยังมีข้อจำกัดเมื่อเทียบกับความต้องการของเกษตรกรนอกเขตชลประทาน
- ๖) ข้อเสนอเพื่อพิจารณาสั่งการ
 - ๖.๑) สำรวจความต้องการแหล่งน้ำในไร่นาเพิ่มเติม และจัดลำดับพื้นที่ตามระดับความเสี่ยงขาดแคลนน้ำ
 - ๖.๒) ส่งเสริมการใช้แหล่งน้ำร่วมกับระบบน้ำประหยัด การปรับปรุงบำรุงดิน และการผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่

๒) การดำเนินการตามข้อสั่งการผู้บริหาร:

๒.๑) ข้อสั่งการสำคัญ

นายณณภัฏ หงษ์ชูเวช ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมคณะผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระนอง และทำเทียบเรือธนสาร จังหวัดระนอง เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ เพื่อติดตามการปฏิบัติงานของด่านตรวจเรือประมง พร้อมพบปะและรับฟังผู้ประกอบการประมงและเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงนโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาภาคประมงอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งมอบนโยบายเน้นย้ำความโปร่งใส ปราบปรามการนำเข้าสินค้าประมงผิดกฎหมาย คุ่มครองเกษตรกร ยกกระดับด่านตรวจสินค้าประมง และเพิ่มประสิทธิภาพระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)

๒.๒) ผลการดำเนินการของจังหวัด

ในช่วงต้นปี ๒๕๖๙ (มกราคม – ๑๕ กันยายน ๒๕๖๙) มีปริมาณการนำเข้าสัตว์น้ำ ๑๓๔,๓๖๖.๙๔ ตัน เป็นมูลค่า ๒,๔๘๖.๐๘ ล้านบาท มีปลาหลังเขียวเป็นสินค้าสัตว์น้ำหลักที่มีการนำเข้ามากที่สุด โดยปริมาณ ๑๘,๗๓๐.๑๒ ตัน เป็นมูลค่า ๖๕๓.๕๑ ล้านบาท มีการจับกุมผู้ลักลอบนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำ โดยไม่ได้รับอนุญาต จำนวน ๑๒ คดี มีของกลางเป็นหอยลาย ปริมาณของกลาง ๑๗.๔๘ ตัน มูลค่า ๑,๐๒๐,๐๐๐ บาท และปูทะเล ปริมาณของกลาง ๐.๖๗ ตัน มูลค่า ๗๘,๗๐๐ บาท ปริมาณของกลางทั้งหมดรวม ๑๘.๑๕ ตัน มูลค่าของกลางรวม ๑,๐๙๘,๗๐๐ บาท

๒.๓) ปัญหาอุปสรรค/ข้อจำกัด

๑) ปริมาณสินค้าสัตว์น้ำนำเข้าลดลงจากปีก่อนหน้า โดยมีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ และการทำการประมงเกินขีดจำกัดของทรัพยากรสัตว์น้ำในประเทศเพื่อนบ้าน

๒) ต้นทุนการทำประมงสูงขึ้น โดยเฉพาะค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าแรงงาน ส่งผลให้ผลประกอบการทำการประมง และกำไร ลดลง

๓) การลักลอบนำเข้าสินค้าหอยลาย

๓.๑) การลักลอบนำเข้าผ่านทางช่องทางธรรมชาติ โดยอาศัยความชำนาญพื้นที่ ทำให้การจับกุมผู้ลักลอบยากขึ้น ประกอบกับในการจับกุมและบังคับใช้กฎหมายต้องอาศัยการประสานงานหลายหน่วยงาน เช่น ศุลกากร เจ้าท่า ทหาร หน่วยงานความมั่นคง ตำรวจ และฝ่ายปกครอง อาจทำให้การจับกุมมีความล่าช้าและซับซ้อนขึ้น

๓.๒) ปัญหาการขออนุญาตส่งออกสินค้าสัตว์น้ำหอยลายจากประเทศต้นทาง มีกระบวนการที่ซับซ้อน ทำให้ผู้ประกอบการที่จะนำเข้านำเข้ามาในประเทศไทยที่ไม่ได้รับการอนุญาตส่งออกจากประเทศต้นทางไม่สามารถแสดงหลักฐานที่มาของสัตว์น้ำได้ ส่งผลให้ทางฝั่งไทยไม่สามารถออกใบอนุญาตให้นำเข้าสินค้าสัตว์น้ำได้

๒.๔) ข้อเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุน

สนับสนุนงบประมาณและอัตรากำลังสำหรับการตรวจควบคุมการนำเข้าสัตว์น้ำในพื้นที่ชายแดนและท่าเทียบเรือสำคัญ โดยเฉพาะจุดตรวจสอบท่าเทียบเรือธนสาร (Choke point)

๔. รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนติดตามงานตามนโยบาย/โครงการสำคัญของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือการดำเนินการตามข้อสั่งการของผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสิ้น ๗๖๙ ราย

๒.๘ ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรม ความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรภายในพื้นที่

การจัดงานนิทรรศการ การจัดงานแสดงสินค้าสินค้าเกษตร การแข่งขันผลผลิตทางการเกษตร เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับภาคการเกษตรของจังหวัด เก็บข้อมูลผู้รับทราบข้อมูลจากช่องทาง การประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ และ/หรือ สถิติผู้เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการและการดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรภายในจังหวัด

มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาคเกษตรผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ และจัด กิจกรรมให้ความรู้แก่เกษตรกร/ประชาชนในพื้นที่

๑. รายการวิทยุ "อันดามันวันนี้" เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อวิทยุ ดำเนินการจัดรายการวิทยุ เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ข่าวสารเตือนภัยทางการเกษตร ตลอดจนถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้แก่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่จังหวัดระนอง อย่างต่อเนื่อง

๒. โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ อนุรักษ์พันธุ์พืช และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่น บริเวณ สถานีพัฒนาที่ดินระนอง ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (อพ.สธ.) จังหวัดระนอง โดยการจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้ ภายใต้แนวคิด "รู้ศักยภาพ รู้คุณค่า พัฒนาอย่างยั่งยืน" พร้อมทั้งสร้างความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพันธุกรรมพืช/ สัตว์ท้องถิ่น เช่น เป็ดบ้านนา และพืชสมุนไพร

๓. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
การประชาสัมพันธ์และการให้ความรู้ การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม
ผ่านการให้บริการคำปรึกษา และการจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย

๔. งานประชาสัมพันธ์งานอาบน้ำแร่ แลระนอง การจัดนิทรรศการและการแสดงผลงานเด่นของ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
และหน่วยงานภาคีเครือข่าย ภายใต้ กิจกรรมแสดงนิทรรศการพลังธรรมชาติจากป่าฝนและท้องทะเลระนอง
เพื่อนำเสนอเรื่องราวและอัตลักษณ์การเกษตรจากผืนป่าฝนอันอุดมสมบูรณ์ของจังหวัดระนอง จัดแบ่งนำเสนอ
เป็น ๕ โซน ประกอบด้วย โซน ๑ พรรณไม้และสมุนไพรจากป่าฝนระนอง โซน ๒ วิถีเกษตรผสมผสาน โซน ๓
พลังธรรมชาติจากท้องทะเล : ธรรมชาติสู่มนุษย์ โซน ๔ มหัศจรรย์โลกฝั่ง พลังธรรมชาติจากระนอง และ โซน ๕
ผลิตภัณฑ์จากป่าฝนระนอง

๕. งานเกษตรแฟร์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดระนอง จัดนิทรรศการ “เสริมนวัตกรรมใหม่กับพลังธรรมชาติ” ภายในงานเกษตรแฟร์ ปี ๒๕๖๙ โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการเลี้ยงผึ้งจาก นายอนุรักษ์ แซ่กั้ง ผู้มีประสบการณ์ด้านการเลี้ยงผึ้งและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตน้ำผึ้ง

๖. กิจกรรม โครงการ อบจ.พบประชาชน ออกหน่วยบริการเคลื่อนที่ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองและหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ เพื่อเข้าถึงประชาชนในระดับพื้นที่ห่างไกล เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารนโยบายสำคัญด้านการเกษตร แจก องค์ความรู้ เอกสารคู่มือการประกอบอาชีพ พร้อมทั้งรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษาด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและประชาชน พร้อมทั้งนำผลิตภัณฑ์ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย แกงเลียงผักเหลียง บาล์มจากเหงือกปลาหมอ และโลชั่นน้ำผึ้งชันโรง เพื่อสอบถามความพึงพอใจเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาผลิตภัณฑ์

รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้กิจกรรมความเคลื่อนไหว ด้านการเกษตรภายในพื้นที่

- สถิติผู้เข้าร่วมชมงานนิทรรศการ และการดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลด้านการเกษตรภายในจังหวัด รวมทั้งสิ้นจำนวน ๕,๐๐๖ ราย ดังนี้

- เดือนตุลาคม ๒๕๖๙ จำนวน ๔๔๐ ราย
- เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘ จำนวน ๗๐๖ ราย
- เดือนธันวาคม ๒๕๖๘ จำนวน ๙๗๓ ราย

- เดือนมกราคม ๒๕๖๙ จำนวน ๖๙๔ ราย
- เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ จำนวน ๓๕ ราย
- เดือนมีนาคม ๒๕๖๙ จำนวน ๔๘ ราย
- เดือนเมษายน ๒๕๖๙ จำนวน ๑,๐๑๓ ราย
- เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙ จำนวน ๓๕ ราย
- เดือนมิถุนายน ๒๕๖๙ จำนวน ๗๐๕ ราย
- เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๙ จำนวน ๓๕๐ ราย
- เดือนสิงหาคม ๒๕๖๙ จำนวน ๔ ราย
- เดือนกันยายน ๒๕๖๙ จำนวน ๓ ราย

๒.๙ ชุดข้อมูลการดำเนินงานและกิจกรรม/งานอื่น ๆ ที่ใช้การบูรณาการขับเคลื่อนโดยกลไก คณะกรรมการ SCP และคณะทำงาน SCD

๑) บทบาทและผลงานสำคัญของ SCP และ SCD (เน้นประเด็นหลักที่หารือ/ขับเคลื่อน)

๑.๑) การแก้ไขปัญหาหนี้และการบริหารจัดการแหล่งน้ำ:

- บูรณาการแก้ไขปัญหาหนี้ให้กับเกษตรกรแปลงใหญ่มังคุด หมู่ที่ ๘ ตำบลน้ำจืด อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

- ประสานงานโครงการชลประทานลงพื้นที่รับฟังปัญหาน้ำและให้คำแนะนำปรับปรุงระบบท่อกระจายน้ำแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอันดามันเปิดพันธุ์ไข่ ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง และกลุ่มแปลงใหญ่กาแฟ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านนา อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

- ร่วมประชุมปฐมนิเทศโครงการศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นอ่างเก็บน้ำคลองกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

๑.๒) การส่งเสริมการตลาดและการเพิ่มมูลค่าสินค้า:

- เชื่อมโยงแหล่งเงินทุนสร้างโรงแปรรูปมังคุดหวานเพื่อการส่งออก (ตำบลลำเลียง อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง)

- ประชุมและนำเกษตรกรศึกษาดูงานการทำทุเรียนแช่แข็ง/แปรรูปทุเรียนฟรีซดราย (Freeze dried) ร่วมกับบริษัทภาคเอกชน (บริษัท ห้องเย็นโชติวัฒน์หาดใหญ่ จำกัด (มหาชน) และบริษัท อาร์ ๘๙ จำกัด) เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย "ทุเรียนแร่นอง"

๑.๓) การพัฒนาคุณภาพสินค้าและมาตรฐานการผลิต:

- ให้คำแนะนำจัดตั้งโรงรวบรวมผักและผลไม้สด (มกษ.๙๐๔๗-๒๕๖๐) และการผลิตทุเรียนแช่เยือกแข็ง (มกษ.๙๐๔๖-๒๕๖๐)

- ลงพื้นที่ให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพการผลิตทุเรียนคุณภาพแก่เกษตรกรแปลงใหญ่ บ้านห้วยไทรงาม

๑.๔) การแก้ไขปัญหาเร่งด่วน/กิจกรรมอนุรักษ์เฉพาะถิ่น :

- ร่วมส่งมอบเปิดพื้นเมืองเฉพาะถิ่น "เปิดบ้านนา" จำนวน ๔ คู่ ให้แก่เรือนจำชั่วคราวเขาบางรีน ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) เพื่อใช้เป็นพ่อ-แม่พันธุ์ และจัดตั้งฐานเรียนรู้/ฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องราชทัณฑ์

๒) กิจกรรม/โครงการที่เกิดจากการบูรณาการ (โครงการที่โดดเด่น ๑-๒ โครงการ)

๒.๑) โครงการยกระดับการบริหารจัดการและการแปรรูปทุเรียนคุณภาพ ("ทุเรียนแร่นอง") : บูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง, สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระนอง, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระนอง) ร่วมกับภาคเอกชนผู้ซื้อ/โรงเรียน เพื่อผลักดันการทำทุเรียนแช่แข็งและฟรียดราย กิจกรรม การยกระดับคุณภาพและเพิ่มช่องทางการตลาดทุเรียน/มังคุดจังหวัดระนอง (แปรรูปทุเรียนแช่แข็งและฟรียดราย)

ผลลัพธ์ที่สำคัญจากการดำเนินการ

๑) ลดความซ้ำซ้อนและแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม : รวมพลังทีมระนอง (เกษตร พาณิชย์ ชลประทาน และท้องถิ่น แก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นน้ำ (น้ำและเทคโนโลยีการผลิต) กลางน้ำ (มาตรฐานโรงรวบรวม/โรงแปรรูป มกษ.) ถึงปลายน้ำ (พาณิชย์และเอกชนรับซื้อ)

๒) การใช้ทรัพยากรร่วมกัน : บูรณาการองค์ความรู้และทรัพยากรร่วมกับภาคเอกชน (บริษัทห้องเย็น/ผู้ประกอบการ) และสถาบันการศึกษา (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีระนอง) ในการศึกษา ดูงานและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

๓) การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ : ขยายช่องทางการจำหน่ายทุเรียนแร่นอง รองรับ การรับซื้อทุเรียนแกะเนื้อได้ถึงวันละ ๕๐ ตัน และวางแผนประโยชน์ระยะยาวให้เกษตรกรปลูกทุเรียนและ มังคุดกว่า ๓,๐๐๐ ราย หากมีการจัดตั้งโรงรวบรวมได้สำเร็จ

ข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไก

- ควรส่งเสริมให้เกิดการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างกลุ่มเกษตรกร แปลงใหญ่กับภาคเอกชน/ผู้ประกอบการแปรรูปอย่างต่อเนื่อง

รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนการดำเนินงาน

- มีเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์/เข้าร่วมกิจกรรมรวมทั้งสิ้นประมาณ

๔,๔๓๐ ราย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/ข้อเสนอแนะเชิงระบบ

๑) ด้านมาตรฐานและการแปรรูป : ควรมีนโยบายสนับสนุนงบประมาณและมาตรการ จูงใจในการจัดตั้งโรงรวบรวม/โรงแปรรูปสินค้าเกษตรมาตรฐาน มกษ. ในระดับจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด เพื่อรองรับผลผลิตหลักและเพิ่มมูลค่าสินค้า

๒) ด้านระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร : ควรผลักดันให้มีกลไกงบประมาณ บูรณาการร่วมระหว่างโครงการชลประทานและ อปท. ในการพัฒนาปรับปรุงระบบท่อกระจายน้ำจาก แหล่งน้ำต้นทุนไปยังแปลงเกษตรกรให้ทั่วถึง

๒.๒ โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ อนุรักษ์พันธุ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่นบริเวณ
สถานีพัฒนาที่ดินระนอง ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) จังหวัดระนอง กิจกรรมหลัก อนุรักษ์พันธุ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร
ท้องถิ่น

ผลลัพธ์ที่สำคัญจากการดำเนินการ

๑) การเสริมสร้างความรู้และการมีส่วนร่วม: จัดกิจกรรมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
"รู้ศักยภาพ รู้คุณค่า พัฒนาอย่างยั่งยืน" เพื่อสร้างความเข้าใจในการอนุรักษ์ พันธุ์ และจัดทำฐานข้อมูลพรรณ
พืชแบบมีส่วนร่วม โดยผู้เข้าร่วมร้อยละ ๙๗.๐๑ มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น และมีความพึงพอใจในภาพรวม
ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย ๔.๕๒)

๒) การฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่: ปรับปรุงและอนุรักษ์พื้นที่บริเวณสถานีพัฒนาที่ดิน
ระนอง จำนวน ๑๐ ไร่ โดยรวบรวม/จัดหาพรรณไม้พื้นถิ่นจาก ๕ อำเภอ (อำเภอละ ๕ ชนิด ชนิดละ ๒ ต้น
รวม ๕๐ ต้น) มาปลูกเพิ่มเติม พร้อมปรับปรุงเส้นทางเดินชมพรรณไม้ความยาว ๙๐๐ เมตร

๓) การจัดทำฐานข้อมูลและสื่อดิจิทัล:

๓.๑) จัดทำฐานข้อมูล/บัญชีรายชื่อพรรณไม้ และจัดทำ "แผนที่ต้นไม้มหัศจรรย์/พืชสมุนไพร
แบบออนไลน์"

๓.๒) ติดตั้งป้ายแสดงแผนที่พิกัดพรรณไม้ ๑ ป้าย และป้ายระบุพรรณไม้แบบดิจิทัล (พูดได้ - สแกน QR Code) จำนวน ๑๐๐ ป้าย

๓.๓) ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ VTR ความยาวไม่ต่ำกว่า ๕ นาที เรื่อง "มหัศจรรย์ราชินีผักพื้นบ้าน ใบเหลียง อุตสาหกรรมคู่มือเมืองระนอง" และจัดทำหนังสือ E-Book รวบรวมพรรณไม้/สมุนไพรระนอง

๔) การศึกษาวิจัยและแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP ต้นแบบ): ศึกษาวิจัยสรรพคุณทางยา ๓ ชนิด และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบชนิดละ ๒๐๐ ตัวอย่าง (รวม ๖๐๐ ตัวอย่าง) ได้แก่:

๔.๑) ผักเหลียง: แปรรูปเป็น "แกงเลียงผักเหลียง" (แบรนด์ รักษ์ใบเหลียง) นวัตกรรม Freeze Dry ร่วมกับ วว.

๔.๒) เหงือกปลาหมอ: แปรรูปเป็น "บาล์มน้ำมันจากเหงือกปลาหมอ" (แบรนด์ รักษ์ป่าเลน) ร่วมกับกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน ต.หงาว

๔.๓) ผึ้งชันโรง: แปรรูปเป็น "โลชั่นจากผึ้งชันโรง" (แบรนด์ รักษ์ผึ้งไพร) ร่วมกับ วว.

๕) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: พัฒนาพื้นที่สถานีพัฒนาที่ดินระนองให้พร้อมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/เชิงอนุรักษ์แห่งใหม่ของจังหวัด

ข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไก

๑) การบูรณาการสถาบันวิจัยและวิสาหกิจชุมชน: ขยายผลความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ/วิจัย (เช่น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย - วว.) กับกลุ่มชุมชนฐานราก ให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีแปรรูปอย่างต่อเนื่อง

๒) การยกระดับกลไกคณะกรรมการระดับพื้นที่: ใช้กลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ภายใต้กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น ให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้ประโยชน์พื้นที่อนุรักษ์สถานีพัฒนาที่ดินระนองอย่างสม่ำเสมอ

๓) ส่งเสริมกระบวนการทดสอบและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ (Feedback Loop): นำผลประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะจากการลงพื้นที่ทดสอบผลิตภัณฑ์ต้นแบบ มาปรับปรุงคุณภาพบรรจุภัณฑ์ และอัตลักษณ์สินค้าให้ตรงความต้องการของตลาดก่อนนำไปผลิตเชิงพาณิชย์

รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนการดำเนินงาน

๑) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ: มีเป้าหมายไม่น้อยกว่า ๖๐ คน โดยมีเกษตรกรชาวสวน ผู้นำเกษตรกร ผู้นำชุมชน ประชาชน และนักเรียน/นักศึกษา เข้าร่วมจริง รวม ๙๗ คน (มีผู้ตอบแบบประเมินประมวผลจำนวน ๖๗ คน)

๒) ผู้ได้รับประโยชน์ทางตรง/ทางอ้อม: กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน ต.หงาว, ผู้ประกอบการ OTOP, และประชาชนรอบพื้นที่สถานีพัฒนาที่ดินระนอง (ต.ราชกรุต อ.เมืองระนอง)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย / ข้อเสนอแนะเชิงระบบ

๑) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนิเวศระดับจังหวัด: ผลักดันให้ศูนย์เรียนรู้และแปลงอนุรักษ์พรรณไม้ ณ สถานีพัฒนาที่ดินระนอง บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/เชิงเกษตรวิถีชุมชนของจังหวัดระนอง เพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในระยะยาว

๒) การต่อยอดผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่มาตรฐานสินค้า OTOP: ผลักดันผลิตภัณฑ์ต้นแบบทั้ง ๓ ชนิด (แกงเลียงผักเหลียง Freeze Dry, บาล์มเหือกปลาหมอ, โลชั่นชันโรง) เข้าสู่กระบวนการจดทะเบียน ขึ้นทะเบียนตำรับ/อย. และยกระดับเป็นสินค้า OTOP ขึ้นชื่อประจำจังหวัด

๓) การจัดทำระบบฐานข้อมูลดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ยั่งยืน: สนับสนุนงบประมาณในการอัปเดตและพัฒนาแผนที่พรรณไม้ออนไลน์ (Online Tree Map) และระบบ QR Code ให้เป็นฐานข้อมูลเปิด (Open Data) เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา วิจัย และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอย่างยั่งยืนต่อไป
